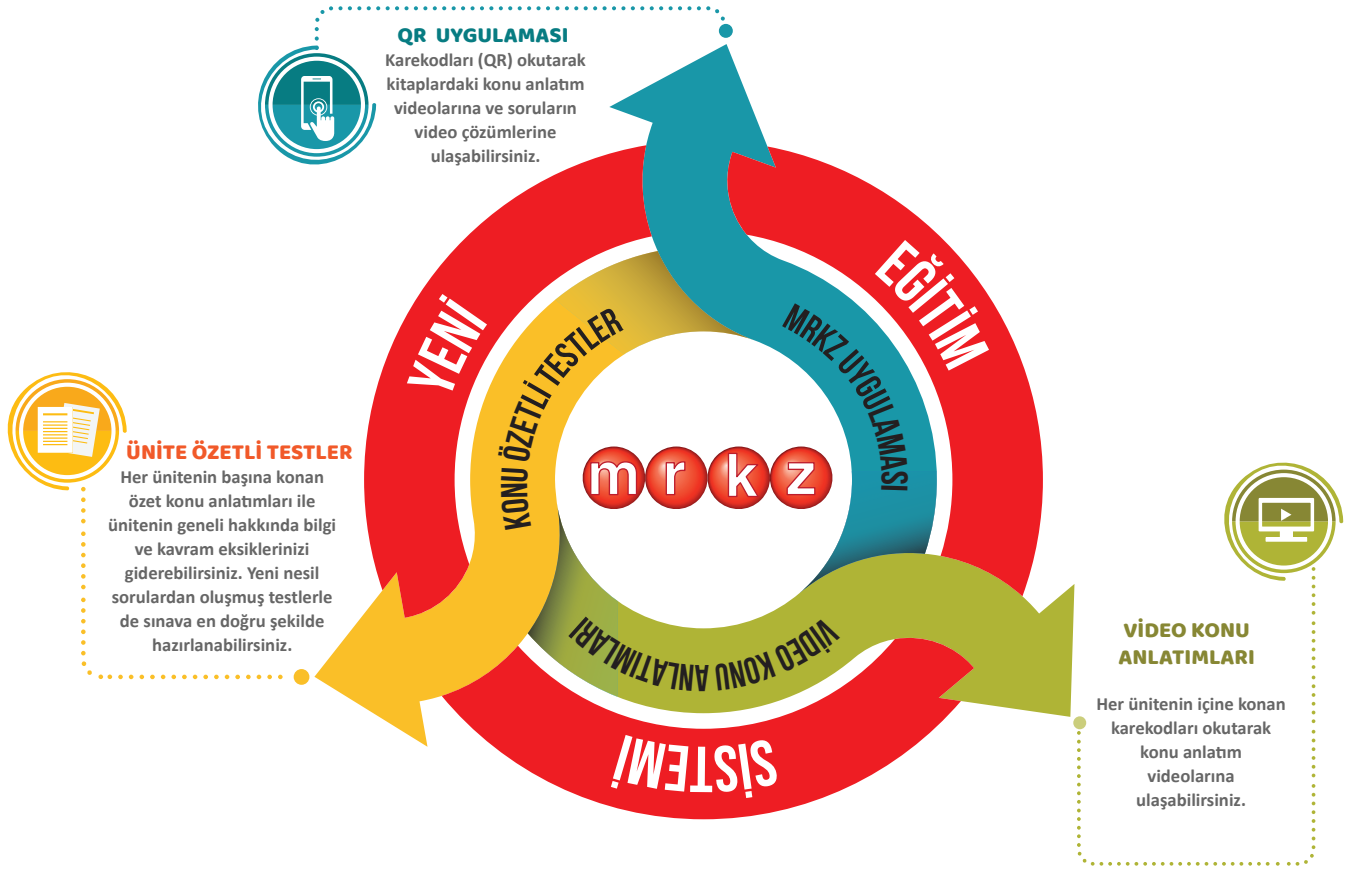

İDEALİNİZDEKİ ÜNİVERSİTE İÇİN PLANLANMIŞ EN İYİ YOL

Analitik Serisi Soru Bankaları, zorluk derecesine göre sıralanmış testlerden oluşmaktadır. Soruların % 15'si kolay, % 65'i orta, % 20'i zorluk derecesi yüksek sorulardan oluşmaktadır. Ünitelerdeki soru adetleri ve kazanım sayıları ÖSYM'nin soru yönelimleri ile TYT ve AYT'deki soru yoğunluğu esas alınarak belirlenmiştir. Sorular; bilgi, kavrama, uygulama ve analiz düzeylerinde hazırlanmıştır. Ünitelerin son testlerindeki soruların ayırt ediciliği yüksektir. Ünite ile ilgili akıl yürütme ve üst düzey düşünme becerilerini ölçen çoktan seçmeli ve etkinlik tarzı sorularla etkili ve kalıcı öğrenmenin gerçekleşmesi amaçlanmıştır.

Bu kitabın tüm hakları yayınevine aittir.
Yayınevinin izni olmaksızın, kitabın tümünün veya bir kısmının elektronik, mekanik, fotokopi veya başka yollarla basımı, çoğaltılması ve dağıtımı yapılamaz. Kitaba ait metinler, şemalar, tablolar ve sorular kaynak göstererek de olsa kullanılamaz.
Kitabın hazırlanış yöntemi taklit edilemez.

YAYIN KOORDİNATÖRÜ

Sedat ÇALIŞKAN

EDİTÖR

Aleyna SELÇUK

YAZARLAR

Ramazan AYDIN
Esra AYDIN
Süleyman AYDIN

DİZGİ - GRAFİK

Mümine TORUN

ISBN

978 - 605 - 7952 - 51 - 6

BASKI

ERTEM BASIM Ltd. Sti./ANKARA
Tel: (0312) 640 16 23 Faks: (0312) 640 16 24
Sertika No: 48083

İLETİŞİM

Ostim Mahallesi 1207. Sokak No: 3/C-D
Ostim / ANKARA
Tel: (0312) 395 13 36 - 386 00 26
GSM: (0549) 814 44 40

ÖN SÖZ

Merhaba Değerli Arkadaşlar,

Bu çalışmamız, YKS adaylarının Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi konularını kolay ve kalıcı bir şekilde öğrenmeleri için başarısı kanıtlanmış bir yöntemle hazırlandı. Analitik Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Soru Bankası, "Ortaöğretim Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Dersi Müfredatı'nda" yer alan kazanımları neden – sonuç ilişkisi içerisinde en iyi şekilde kavratma, öğrenme sürecinizi başarılı kılma hedefi göz önüne alınarak hazırlanmıştır.

Kitabımızda ünite başlarına konan ünite özetleri ile sizlerin analiz etme becerisi ve analitik düşünme süreçlerinin geliştirilmesi amaçlanmıştır. Burada her ünite ile ilgili kritik kavramlar / olaylar / olgular belirlenmiş; bunlar arasındaki bağlantılar neden – sonuç ilişkisi içinde verilmiştir.

Sorular hazırlanırken; YKS'de karşınıza çıkabilecek konu, kavram ve içeriklere olabildiğince değinilmeye gayret edilmiş, konu testlerinin tarafınızdan çözümü ile konuların öğrenilerek pekiştirilmesi ve kavrama becerilerinin en üst düzeye çıkarılması hedeflenmiştir.

Soru bankasında akıl yürütme ve üst düzey düşünme becerilerinizi ölçen çoktan seçmeli sorular kullanılarak etkili ve kalıcı öğrenmenizin gerçekleşmesi amaçlanmıştır.

Ünite başlarına yerleştirilen karekodlar aracılığıyla ilgili konuyu hocasından dinleyebilir; böylelikle konu eksiklerinizi giderebilirsiniz. Bu karekodları okutabilmek için "MRKZ Merkez Yayınları" uygulamasını telefonunuza ücretsiz olarak indirebilirsiniz.

Kitabımız ile ilgili tüm soru ve önerilerinizi "info@mrkz.com.tr" adresi ile "MRKZ Merkez Yayınları" facebook, "@merkez yayincilik" instagram sayfalarından bize doğrudan iletebilirsiniz.

Tüm öğrencilerimize başarılar dileriz.

Ramazan AYDIN

İÇİNDEKİLER

ÖN SÖZ	3	ÜNİTE 11	
İÇİNDEKİLER	4	Dünya ve Ahiret	65
ÜNİTE 1		ÜNİTE 12	
Bilgi ve İnanç	5	Kur'an'a Göre Hz. Muhammed (SAV).....	71
ÜNİTE 2		ÜNİTE 13	
Din ve İslam.....	13	Kur'an'da Bazı Kavramlar.....	79
ÜNİTE 3		ÜNİTE 14	
İslam ve İbadet	17	İnançla İlgili Meseleler	85
ÜNİTE 4		ÜNİTE 15	
Gençlik ve Değerler	25	Yahudilik ve Hristiyanlık.....	91
ÜNİTE 5		ÜNİTE 16	
Gönül Coğrafyamız	29	İslam ve Bilim	99
ÜNİTE 6		ÜNİTE 17	
Allah ve İnsan İlişkisi.....	35	Anadolu'da İslam	105
ÜNİTE 7		ÜNİTE 18	
Hz. Muhammed (sav) ve Gençlik	41	İslam Düşüncesinde Tasavvufi Yorumlar.....	111
ÜNİTE 8		ÜNİTE 19	
Din ve Hayat	47	Güncel Dini Meseleler	119
ÜNİTE 9		ÜNİTE 20	
Ahlaki Tutum ve Davranışlar	51	Hint ve Çin Dinleri	123
ÜNİTE 10			
İslam Düşüncesinde İtikadi, Siyasi ve Fıkhi Yorumlar.....	57		

ÜNİTENİN ÖZETİ

Bilgi

- Bilenle bilinen arasında kurulan ilişkidir. Bilgi türleri **gündelik, dinsel, teknik, sanatsal, bilimsel** ve **felsefi** olmak üzere çeşitli bölümlere ayrılır.
- Felsefe'de bilgi edinme yolları genel olarak **akıl, duyular, deney, gözlem** ve **sezgi**dir.
- Bilim dünyasına göre bilgi, sebep sonuç içerisinde objektif, ölçülebilir, gözlemlenebilir ve mantıksal olmalıdır.
- Bilgi; matematik, fizik, psikoloji gibi alt bölümlere ayrılarak incelenir.
- İslam âlimlerine göre bilgi; ilim ve marifet kavramlarıyla ifade edilmiştir. **İlim**, bir şeyi olduğu gibi ve gerçeğe uygun şekilde bilmektir. **Marifet** ise bir şey hakkında düşünerek derin bilgi ve anlayışa ulaşmaktır.

İSLAM'A GÖRE BİLGİ KAYNAKLARI

- ✓ Bilgi edinme yollarının hepsi birbiriyle iribatlıdır. Alanları farklı olsa da yerli yerinde beraber kullanılarak doğru bilgi, doğru inanç ve doğru davranışa ulaşılır.
- ✓ **Nesnel Bilgi Kaynakları:** İslam düşüncesinde **selim akıl, doğru haber** ve **salim duyular** herkes için geçerli olan nesnel bilgi kaynaklarıdır.
- ✓ **Öznel Bilgi Kaynakları:** Nesnel bilgi kaynaklarının yanında sezgi, rüya, keşif ve ilham gibi öznel bilgi kaynakları da vardır. Ancak bu yolla elde edilen bilginin kesinliği ve hangi hususa işaret ettiği belirsizdir. Bu yüzden genel ve bağlayıcı kaynak olma özelliğine sahip değildir.

NESNEL BİLGİ KAYNAKLARI

Selim akıl

- Dini sorumluluğun ön şartı akıl ve irade sahibi olmaktır.
- İslam dininde aklın kendinden beklenen işlevi gösterebilmesi için akl-ı selim olması gerekir. Selim akıl, insanın doğru karar verebilmesini sağlayan, herhangi bir olumsuzluktan veya ortamın kötülüğünden etkilenmeyen, yaratılışındaki temizliğini ve safiyetini koruyan akıldır.
- Hz. Peygamber bir hadisinde “şifa buluncaya kadar akıl hastasından, bülüş çağına erinceye kadar çocuktan ve uyanıncaya kadar uyuyandan” dini sorumluluk kaldırmıştır buyurarak, aklın sorumluluk açısından işlevini açıklamıştır.

Doğru haber
(Sadık haber)

- Vahiy ve peygamberlerden gelen haberlerin tamamına **sadık haber** denir.
- Sadık haberler; **mütevâtir haber** ve **peygamberlerden gelen haber** olmak üzere iki kısma ayrılmıştır.

1. Mütevâtir Haber

- Yalan üzere birleşmeleri mümkün olmayan toplulukların aktardığı haberlere **mütevâtir haber** denir. Bir haberin mütevâtir olması için 3 şart vardır:

- ✓ 1. şart: Her dönemde yalan söylemek üzere bir araya gelmesi imkânsız çok sayıda insan tarafından nakledilmesi
- ✓ 2. şart: Nakledenlerin sayısında azalmanın olmaması
- ✓ 3. şart: Olayı veya haberi nakledenlerin görmüş veya duymuş olması

2. Peygamberlerden Gelen Haber

- Peygamberlere Cebrail vasıtasıyla Allah'tan gelen bilgilerdir.

Salim duyular

- İslam dinine göre bilgi edinme yollarından biri de **işitme, görme, koku alma, tatma ve dokunma** duyularıdır. **Duyular** hem aklın değerlendireceği konularda hem de haberin insana iletilmesi bakımından bilgiyi elde etme vasıtalarıdır.

ÖZNEL BİLGİ KAYNAKLARI	Rüya	<ul style="list-style-type: none"> Uyku sırasında zihinde beliren görüntülerin bütününe rüya denmektedir. Rüya 3 çeşittir; <ol style="list-style-type: none"> Allah'tan bir müjde olan salih rüyalar. Şeytandan kaynaklanan üzücü rüyalar. Kişinin yaşadıklarından kaynaklanan rüyalar.
	İlham	<ul style="list-style-type: none"> Gönle doğan şey, kalbe gelen mana, akıl yürütme ve düşünmeye dayanmaksızın elde edilen bilgiye ilham denmektedir.
	Keşif	<ul style="list-style-type: none"> Aklın ötesinde olduğu için gaip olan bazı şeyleri bilme keşif olarak tanımlanmıştır.
	Sezgi	<ul style="list-style-type: none"> Deneme ve akıl yürütme olmadan içgüdüsel olarak kavramaya denir.
<p>✓ Gelişen teknoloji bilgiye ve bilginin kaynaklarına yeni açılımlar sağlamıştır. Hukuka uygun yollarla ve dinin temel esaslarına aykırı olmamak kaydıyla dijital veriler de akla ve duyulara destek sağlayan yardımcı kaynaklardır. Ancak bu kaynakların kullanımında hak ihlali, mahremiyet gibi durumlara dikkat edilmelidir.</p>		
DOĞRU BİLGİ'NİN (YAKİN) AŞAMALARI	1. aşama: İLME'L-YAKİN	<ul style="list-style-type: none"> Bir şey hakkında habere dayalı olarak bize ulaşan kesin bilgidir.
	2. aşama: AYNE'L-YAKİN	<ul style="list-style-type: none"> Bir şey hakkında duyularımızla bizzat elde ettiğimiz kesin bilgidir.
	3. aşama: HAKKA'L-YAKİN	<ul style="list-style-type: none"> Bir şeyi bizzat yaşayarak elde ettiğimiz kesin bilgidir.
<p>✓ İnanç ve iman kavramları birbirlerinin yerine kullanılsa da aralarında fark vardır.</p>		
İnanç	<ul style="list-style-type: none"> Sadece bir dine bağlılık değil bağlanmama şeklinde de ortaya çıkan kabullere inanç denir. Akide (çoğulu akâid) inanılan şeyler, dini inançlar, itikatlar demektir. İslam dininin temel inanç esasları ve hükümleri İslam akâidi adıyla ifade edilir. İslam akâidinin temelinde iman vardır. 	
İman	<ul style="list-style-type: none"> Kelime olarak güven duygusu içinde tasdik etmek, tereddüt ve şüphe etmeden, gönül huzuruyla bağlanmak demektir. İmanın zıddı inkardır. İman eden kimseye mümin, inkâr eden kimseye de kâfir denir. İmanın şartları; Allah'a iman, Peygamberlere iman, Kitaplara iman, Meleklerle iman, Kadere iman, Ahirete İman 	
İMAN	Taklidi iman	<ul style="list-style-type: none"> Araştırmadan ve delillere dayanmadan çevrenin yönlendirmesiyle oluşan imana denir. İslam âlimlerine göre geçerlidir ancak delillerle kuvvetlendirilmesi gerekir.
	Tahkiki iman	<ul style="list-style-type: none"> Delillere, bilgiye, araştırma ve kavramaya dayalı imana denir.
Tasdik	<ul style="list-style-type: none"> İmanın gerçekleşmesi için en temel şart kelime-i şهادetin kalben tasdik edilmesidir. Tasdik; bir şeyin gerçeğe uygun olduğunu kesin bir şekilde doğrulamak demektir. 	
Münafık	<ul style="list-style-type: none"> Bir kimse diliyle iman ettiğini söylemesine rağmen kalbiyle söylediğini onaylamazsa iman etmiş olmaz. Böyle kişilere münafık denir. 	
Müşrik	<ul style="list-style-type: none"> Allah'ın varlığını inkar etmeyen ancak onunla birlikte başka tanrılar kabul eden kimselere de müşrik denir. 	
İslam	<ul style="list-style-type: none"> Allah (c.c.) tarafından peygamberlerin sonuncusu Hz. Muhammed'e (sav) vahiy yoluyla bildirilerek bütün insanlığa gönderilen son dindir. Bu dini kabul eden kimseye Müslüman denir. 	
Amel	<ul style="list-style-type: none"> İman yalnız bilgiyle olgunlaşmaz. İmanın olgunlaşması için amel gereklidir. Çünkü insan inandığı gibi yaşar. Amel; dünya ve ahirette ceza veya mükâfat konusu olan, iradeye dayanan her türlü iş ve davranış demektir. Bazı fıkıh âlimlerine göre amel, iman olmazsa olmaz bir parçası değildir. Ancak iman ile amel arasında da sıkı bir ilişki vardır. Davranışlar Allah'ın isteğine uygun olursa salih amel niteliği taşır. Salih ameller, dinin farz kıldığı ibadetler başta olmak üzere bütün hayırlı işleri kapsar. 	
Vahiy	<ul style="list-style-type: none"> Allah'ın (c.c) melek aracılığıyla peygamberlere, onların da insanlara bildirdiği, hayatın hangi ilkelere göre yaşanacağını ve nelere uyulup nelerden sakınılacağını bildiren ilahi bilgilere ve bu bilgilerin gönderiliş tarzına vahiy denir. Vahiy anlamada iki kaynağa başvurulur. Birincisi meal ikincisi tefsirdir. 	
Meal	<ul style="list-style-type: none"> Kur'an ayetlerinin tam karşılıkları başka dillere aktarılamadığından, ayette anlatılmak istenileni kelimesi kelimesine değil de biraz ekşiğiyle başka bir dile çevirme ve yakın anlamlar verme anlamına gelir. 	
Tefsir	<ul style="list-style-type: none"> İnsanın bilgi birikimi ve Arap diline hâkimiyeti ölçüsünde Kur'an'ı Kerim metninin içerdiği manaları ortaya çıkarması, yorumlaması anlamına gelir. 	

Felsefenin 3 temel Alanı

Bilgi

Varlık

Değer

Felsefede Bilginin Kaynakları

Akıl

Deney

Duyular

Gözlem

Sezgi

İSLAM'DA BİLGİNİN KAYNAKLARI

Akl-ı Selim

Sadık Haberler
(Peygamberden
gelen haberler)

Salim Duyular

İSLAM'DA DOĞRU BİLGİNİN AŞAMALARI

İlme'l- yakin

Ayne'l- yakin

Hakka'l- yakin

İslam'da nesnel bilgi kaynakları

Akıl

Sadık haber

Salim duyular

İman'ın Çeşitleri

Taklidi İman

Tahkiki İman

İslam'da Öznel Bilgi Kaynakları

Sezgi

Keşif

Rüya

İlham

Tasdik ve İnkâr Bakımından İnsanlar

Mümin

Kafir

Münafık

Müşrik

Kur'anı Yorumlamada Önemli İki Kaynak

Meal

Tefsir

1. – Nane, limon ve zencefil çayı soğuk algınlığına iyi gelir.
- Su, hidrojen ve oksijen atomlarının belli koşul ve oranlarda bir araya gelmesiyle oluşur.
- Varlık idealar dünyası ve görüngüler dünyası olmak üzere ikiye ayrılır.
- İyi, güzel iş ve davranışlara salih amel denir.

Bu yargılardan yola çıkarak aşağıdaki verilen bilgilerinden hangisine örnek yoktur?

- A) Felsefi bilgi
B) Sanatsal bilgi
C) Gündelik bilgi
D) Dinsel bilgi
E) Bilimsel bilgi

2. – “Onlar ayaktayken, otururken ve yanları üzerine yatarken Allah’ı anarlar. Göklerin ve yerin yaratılışı üzerinde düşünürler. “Rabbimiz! Bunu boş yere yaratmadın, seni eksikliklerden uzak tutarız. Bizi ateş azabından koru” derler.” (Âl-i İmran, 191)
- “Hakkında kesin bilgi sahibi olmadığın şeyin peşine düşme. Çünkü kulak, göz ve kalp, bunların hepsi ondan sorumludur.” (İsra, 36)

Bu ayetlerde aşağıdaki bilgi elde etme yöntemlerinden hangilerine vurgu yapılmaktadır?

- A) Akıl-Sezgi
B) Akıl-Duyu
C) Duyu-Gözlem
D) Sezgi-Duyu
E) Akıl-Gözlem

3. **Aşağıdakilerden hangisi İslam’ın nesnel bilgi kaynakları içerisinde yer almaz?**

- A) Vahiy
B) Salim duyu
C) Keşif
D) Selim akıl
E) Sadık haber

4. I. “Allah’ın adı anıldığında yürekleri titrer, kendilerine Allah’ın âyetleri okunduğunda bu onların imanlarını artırır. Onlar yalnızca rablerine güvenirlir.” (Enfal, 2)
- II. “Allah’a karşı yalan söyleyen ve doğru kendisine geldiği zaman onu yalan sayandan daha zalim (daha haksız) kim olabilir?” (Zümer, 32)
- III. “Şöyle ki, onlar sözde inandılar ama gerçekte inkâr ettiler; bu yüzden kalpleri mühürlenmiştir; artık anlayıp kavrayamazlar.” (Münâfikûn, 3)

Yukarıdaki numaralandırılmış ayetlerle, iman bakımından insan türleri ile eşleştirildiğinde aşağıdakilerden hangisi doğru olur?

	I	II	III
A)	Münafık	Müşrik	Mü'min
B)	Mü'min	Münafık	Müfsid
C)	Kafir	Müfsid	Müşrik
D)	Mü'min	Kafir	Münafık
E)	Müşrik	Mü'min	Münafık

5. **Aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?**

- A) İslam’a göre bilgi edinme yolları; selim akıl, doğru haber (sadık haber) ve salim duyu organlarıdır.
- B) Selim akıl, insanın doğru karar verebilmesini sağlayan, herhangi bir olumsuzluktan veya ortamın kötülüğünden etkilenmeyen, yaratılışındaki temizliğini ve safiyetini koruyan akıldır.
- C) Dini sorumluluğun ön şartı akıl ve irade sahibi olmaktır.
- D) Vahiy ve peygamberlerden gelen haberlerin tamamına salim duyu denir.
- E) İçinde şüphe barındırmayan, gerçeğe tam olarak uyan ve kesin güven duyulan bilgiye doğru bilgi denmektedir.

6. Bilgi ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) Bilgi, bilenle bilinen arasında kurulan ilişkidir.
- B) İslam'da doğru bilginin kaynağı rüya ve ilhamdır.
- C) İslam'a göre doğru bilgiye sahip olan kişi sorumludur.
- D) Bilgi türleri gündelik, dinsel, teknik, sanatsal, bilimsel ve felsefi olmak üzere çeşitli bölümlere ayrılır.
- E) İslam âlimlerine göre bilgi ilim ve marifet kavramlarıyla ifade edilmiştir.

7. Rüya, keşif, ilham ve sezgi öznel bilgi kaynaklarıdır.

Aşağıdakilerden hangisi bu bilgi kaynaklarıyla ilgili doğru bir bilgi değildir?

- A) Objektif bir bilgidir.
- B) Bilginin kesinliği belirsizdir.
- C) Farklı yorumlara açık alanlardır.
- D) Genel ve bağlayıcı kaynak olma özelliğine sahip değillerdir.
- E) Vahyin sağladığı bilgi seviyesinde değildir.

8. I. "Ey kalpleri evirip çeviren Allah'ım kalbimi dinin üzere sabit kıl" (Tirmizi)

II. "İşte Allah onların kalplerine imanı yazmış ve onları kendi katından bir ruh ile desteklemiştir." (Mücadele, 22)

Yukarıda verilen ayet ve hadis hangi konulara örnek olabilir?

- A) İman – Bilgi
- B) İman – İkrar
- C) İman – Amel
- D) İman – İhlas
- E) İman – Tasdik

9. Aşağıdaki meal ve tefsirle alakalı bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) Tefsir ilmi Kur'an'ın doğru anlaşılmasını sağlar.
- B) Meal Kur'an ayetlerini derinlemesine inceleyip açıklar
- C) Meal Kur'an-ı Arapçadan başka bir dile çevirmektir.
- D) Kuranın yorumlanması anlamındaki tefsir kelimesi ilk dönemlerden itibaren kullanılmıştır.
- E) Tefsir, Kur'an metnindeki kelimelerin manalarını açıklar ve yorumlar.

10. Ürdün'de yaşayan Süleyman hayatında hiç kar görmediği için yılbaşı tatilini Uludağ'da geçirmeye karar vermiştir. Yol esnasında rehber Süleyman'a kar hakkında bir takım bilgiler vermiştir. Süleyman'ın elde ettiği bu bilgilere ---, Süleyman'ın Uludağ'da karı görmesine ---, karı eline alıp soğukluğunu hissetmesi ve tadına bakmasına da --- denir.

Yukarıdaki parçada boşluklara bilginin aşamalarından hangileri sırasıyla getirilir?

- A) İlme'l yakın – Ayne'l yakın – Hakka'l yakın
- B) Hakka'l yakın – Ayne'l yakın – İlme'l yakın
- C) Ayne'l yakın – İlme'l yakın – Hakka'l yakın
- D) İlme'l yakın – Hakka'l yakın – Ayne'l yakın
- E) Ayne'l yakın – Hakka'l yakın – İlme'l yakın

11. Aşağıdaki tanımlardan hangisi yanlıştır?

- A) **Taassup**: Bağnazlık, doğru veya yanlışlığa bakmaksızın bir fikrin savunmasını yapmak.
- B) **Tevekkül**: Allah'a teslim olmak, güvenmek
- C) **Tefekkür**: Bir tarafa doğru yönelme, yakınlık duyma, hoşlanmak
- D) **Marifet**: Bir şey hakkında düşünerek derin bilgi ve anlayışa ulaşmak
- E) **Keşif**: Aklın ötesinde olduğu için gaip olan bazı şeyleri bilmek

1. “Her kim mü’min olarak iyi işler yaparsa, artık o ne zulümden ne de hakkının çiğnenmesinden korkar.” (Taha/112)

Yukarıdaki ayet aşağıdaki konuların hangisine örnek olabilir?

- A) İman-Bilgi
B) İman- İkrar
C) İman-Amel
D) İman- İhlas
E) İman- Tasdik

2. I. Bir kimse diliyle iman ettiğini söylemesine rağmen, kalbiyle söylediğini onaylamazsa da iman etmiş olur.
II. Kalpteki imanın dil ile söylenmesi o kişinin mümin olarak bilinmesi için gereklidir.
III. Kalben onayladığı halde baskı altında olması gibi bir sebeple inkâr etmesi o kimseyi mümin olmaktan çıkarır.
IV. Kalbiyle tasdik ettiğini diliyle ifade etmesi Müslüman muamelesi görmesi için gereklidir.

Yukarıdaki öncüllerden hangileri doğrudur?

- A) I ve II
B) I ve III
C) II ve III
D) II ve IV
E) III ve IV

3. **Aşağıdaki tanımlardan hangisi yanlıştır?**

- A) Tasdik; bir şeyin gerçeğe uygun olduğunu kesin bir şekilde doğrulamak demektir.
B) Akâid; inanılan şeyler, akideler, dini inançlar, gönülden bağlanılan düğüm atmışçasına kesinlikle inanılan şeyler, itikatlar demektir.
C) Taklidi iman; delillere, bilgiye, araştırma ve kavramaya dayalı imana denir.
D) İlham; gönle doğan şey, kalbe gelen mana, akıl yürütme ve düşünmeye dayanmaksızın elde edilen bilgiye denmektedir.
E) Amel; dünya ve ahirette ceza veya mükâfat konusu olan, iradeye dayanan her türlü iş ve davranış demektir.

4. I. Dil ile ikrar imanın gerçekleşmesi için en temel şarttır.
II. Sadece bilgi sahibi olmak iman etmek için yeterlidir.
III. Tevhit inancı, İslam iman esaslarının temelidir.
IV. Amel imanın olmazsa olmaz bir parçası değildir.

İslam inancında imanın mahiyetiyle ilgili aşağıdaki bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) Yalnız I
B) I ve II
C) I ve IV
D) II ve III
E) III ve IV

5. “Hakkında kesin bilgi sahibi olmadığı şeyin peşine düşme. Çünkü kulak, göz ve kalp bunların hepsi ondan sorumludur.” (İsra, 36)

Bu ayete göre doğru bilgi aşağıdaki kavramlardan hangisiyle ifade edilir?

- A) Zan
B) Şek
C) Vehim
D) Yakîn
E) İlham

6. İnsanın olay ve durumlar karşısında neden-sonuç ilişkisi kurmasını, düşünmesini, iyiyi kötüden, doğruyu yanlıştan ayırabilmesini sağlayan bilgi kaynağı aşağıdakilerden hangisidir?

A) Duygular
B) Hayal
C) Duyular
D) Akıl
E) İlham

7. I. Her dönemde yalan söylemek üzere bir araya gelmesi imkânsız çok sayıda insan tarafından nakledilmesi
II. Haberi nakledenlerin Kur'an hafızı olması
III. Nakledenlerin sayısında azalmanın olmaması
IV. Olayı veya haberi nakledenlerin görmüş veya duymuş olması

Bir haberin mütevatir olmasının şartları aşağıdaki seçeneklerin hangisinde doğru olarak verilmiştir?

A) Yalnız III
B) I ve II
C) II ve IV
D) I, II ve III
E) I, III ve IV

8. "İş bitirilince Şeytan da diyecek ki: 'Şüphesiz Allah, size gerçek olanı söz verdi. Ben de size söz verdim ama yalancı çıktım. Zaten benim sizi zorlayacak bir gücüm yoktu. Ben sadece sizi çağırdım, siz de hemen bana geliverdiniz. O hâlde beni kınamayın, kendinizi kınayın. Artık ben sizi kurtaramam, siz de beni kurtaramazsınız. Şüphesiz ben, daha önce sizin, beni Allah'a ortak koşmanızı kabul etmemiştim. Şüphesiz, zalimlere elem dolu bir azap vardır.'" (İbrahim, 22)

Bu ayette vurgulanan husus aşağıdakilerden hangisidir?

A) Sorumluluğun bireyselliği
B) Hak ve özgürlük dengesi
C) İlahi cezanın gerekliliği
D) Öz eleştirinin önemi
E) Kötülüğün göreceliği

(2018 TYT)

9. İnsanı diğer canlılardan ayıran, ona sorumluluk yüklenmesine vesile olan düşünme ve anlama yetisine akıl denmektedir. Nitekim Kur'an-ı Kerim'e göre de insanı insan yapan, onun her türlü davranışına anlam kazandıran ve ilahi emirler karşısında yükümlülük altına girmesini sağlayan, akıldır. Bu bağlamda Bakara Suresi'nin 242. ayetinde "Allah, ayetlerini akledesiniz diye açıklamaktadır." biçiminde bir uyarı ve yönlendirme yer almaktadır.

Bu parçada verilen bilgilerden hareketle aşağıdakilerin hangisine ulaşılamaz?

A) Allah, akıl niteliğine sahip olması nedeniyle insanı muhatap almıştır.
B) Kur'an, akla vurgu yaparak insanı düşünmeye teşvik etmiştir.
C) Dinî hakikatleri anlamada ve bunları hayata yansıtmada insanın dayanağı akıldır.
D) Vahiy gelmesi de insan, aklıyla Yaratıcı'nın varlığını ve birliğini kavrayabilir.
E) Allah'a inanmak ve bir dine tabi olmak akıl yoluyla mümkündür.

(2017 YGS)

10. İmanla bilgi arasında yakın bir ilişki söz konusudur. Doğru bilgi, inancın daha sağlam temellere dayandırılabilmesini sağlar ve inancı taklitten uzaklaştırır. Bununla birlikte bir bilgiye sahip olmak insanı doğrudan inançlı kılmaz. Çünkü inancın en temel ölçütü, kişinin gönlünde ve kalbinde hür iradeye dayalı bir boyun eğiş ve teslimiyetin bulunmasıdır. Nitekim bu durum bir ayette şu şekilde dile getirilmiştir: "Bedeviler 'İnandık.' dediler. De ki: Siz iman etmediniz, ama 'Boyun eğdik.' deyin. Henüz iman kalplerinize yerleşmedi..." (Hucurat, 14)

Bu parçada imanın hangi boyutu vurgulanmaktadır?

A) Amel
B) Tahkik
C) İkrar
D) Tasdik
E) İdrak

(2016 YGS)

11. Hz. Muhammed'in, kimin müflis (iflas eden) olduğunu sorması üzerine sahabeler, müflisin tüm parasını ve malını kaybeden kişi olduğunu söylediler. Bunun üzerine Hz. Muhammed, onlara şu şekilde bir açıklamada bulundu: "Benim ümmetimin müflisi şudur ki kıyamet günü namazla, oruçla, zekâtla gelir ama şuna sövmüş, buna iftira atmış, şunun malını yemiş, bunun kanını dökmüştür... Sevapları ona buna dağıtılır. Eğer borçlarını ödeyemeden sevapları biterse bu durumda diğerlerinin günahları alınıp ona yüklenir."

Bu parçadan hareketle aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Dindarlık, sadece ibadetlere indirgenemez.
- B) Emirler kadar yasaklar da önemlidir.
- C) Söz ve davranışlar birbirini tamamlamalıdır.
- D) İbadet ve ahlak bir bütündür.
- E) İman olmadan ibadetlerin değeri yoktur.

(2016 YGS)

12. Yüce Allah'ın varlığına inanmak O'na dair birtakım kabulleri de beraberinde getirir. Bu kabullerin neleri ihtiva etmesi gerektiği ise sadece Allah'ın Cebraîl aracılığıyla peygamberlerine ilettiği vahiy sayesinde bilinebilir. Bu nedenle meleklerle, peygamberlere ve kitaplara iman konusunun Allah'a imandan bağımsız düşünülmemesi gerekir. Nitekim Allah'ın varlığını kabul etmelerine rağmen O'nun elçisini ve getirdiği Kitab'ı inkâr eden Mekkelilerin tutumları Kur'an-ı Kerim'de şiddetle eleştirilmiştir.

Bu parçada vurgulanan aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İman bir kabuller bütünüdür.
- B) İnançlar arasında derecelendirme söz konusudur.
- C) İnanılacak esaslarda değişiklik yoktur.
- D) Herkesin imanı eşittir.
- E) Allah'ı inkâr etmek en büyük günahdır.

(2016 LYS)

13. Kur'an-ı Kerim'in Türkçe çevirileri için genellikle "meal" kavramı kullanılır. Bu kavram, Kur'an'ın Türkçeye yaklaşık olarak aktarılmasını ifade eder. Bu yüzden meal, Kur'an'ın kendisi değil, çevirenin Kur'an'dan anladığıdır. Meallerin farklı olmasında; Kur'an'daki bazı kelimelerin başka dillerde birbir karşılığının olmaması, ayetlerin Arap dili açısından farklı anlamlara açık olması, çevirmenlerin farklı kültürler ve sosyal çevrelerde yetişmiş olması, anlama düzeyleri ve ifade becerilerinin farklı olması gibi unsurlar etkili olmuştur.

Bu parçadan hareketle aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Meallerin doğruluğu, kelimelere sadık kalınmasıyla mümkündür.
- B) Meallerdeki farklılıklarda, dilin esnek yapısının rolü söz konusudur.
- C) Çevirmenin ait olduğu bağlam, Kur'an metnine etkileri.
- D) Meal yazımında Arapça kadar Türkçeyi de iyi bilmek gerekir.
- E) Meallerin Kur'an ile özdeşleştirilmesi doğru değildir.

(2016 LYS)

14. Dinî esasların akılla izah edilebilecek bazı temelleri bulunmakla birlikte aklın bu noktada her şeyi kuşatabilme kapasitesi yoktur. Örneğin insan, bu dünyada yapılanların karşılıksız kalmayacağına dair bir akıl yürütmeye bulunup ahiret hayatının gerekliliğini temellendirebilir. Ancak bu dünya hayatının ne zaman sona ereceği, ahirette nelerin yaşanacağı, cennet ve cehennemin hangi özelliklere sahip olacağı gibi konularda aklın söyleyebileceği pek fazla bir şey yoktur. Bu konular, gayb olarak nitelendirilir ve mahiyetleri Yüce Allah bildirmedigi sürece asla bilinemez.

Bu parçadan aşağıdaki yargıların hangisine ulaşamaz?

- A) Bazı dinî konular vahiy olmadan anlaşılabilir.
- B) Dinde, aklın yetki alanını aşan hususlar söz konusudur.
- C) Gaybi bilgiler insan idrakinin ötesindedir.
- D) Vahiy, aklın sınırlarının bittiği yerde başlar.
- E) Gaybi konularda akıl, vahye gereksinim duyar.

(2015 LYS)

ÜNİTENİN ÖZETİ

Din	<ul style="list-style-type: none"> • Din kelime anlamı olarak; itaat altına almak, hâkim olmak, kanun ve şeriat göndermek, hesaba çekmek, ceza-mükâfat vermek demektir. • Yapılan tüm tariflerin ortak yönleri alındığında din; Allah (cc) tarafından peygamberler aracılığıyla gönderilen, akıl sahiplerini kendi istek ve hür iradeleriyle hayırlı olan şeylere sevk eden ilahi kurallar bütünü şeklinde tarif edilmektedir.
✓ Din kelimesi Kur'an'ı Kerim'de hem uluhiyeti hem de ubudiyeti ifade etmek üzere kullanılır.	
Uluhiyyet	<ul style="list-style-type: none"> • İlahlık, tanrılık, ibadet edilen varlık ve mabut demektir. İslam'a göre uluhiyyet makamı sadece Allah'a (c.c.) aittir.
Ubudiyet	<ul style="list-style-type: none"> • Kulluk, itaat, boyun eğme, ibadet etme demektir. Allah'ın (cc) rızasını elde edebilmek için emirlerini içtenlikle yerine getirip yasaklarından kaçınmak demektir.
✓ Din kavramının özellikleri şunlardır:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. İlahi kaynaklı olmalıdır. 2. Akıl sahibi insanların özgür iradesiyle tercih edilmelidir. 3. Akıl sağlığı yerinde olmayanlar ve akıl baliğ olmayanlar dinden sorumlu değildir. 4. Dinin gönderiliş amacı insanları dünya ve ahiret mutluluğuna ulaştırmaktır. 	
✓ İnsanın temel özellikleriyle uyumlu din, fitrat dini olan İslam'dır. Hz. Âdem'den (as) Hz. Muhammed'e (sav) kadar bütün peygamberler, İslam dininin peygamberleridir.	
Fitrat	<ul style="list-style-type: none"> • İnsanın yaratılışında bulunan ve hayatı anlamlandırma çabalarına yön veren, çalışmakla elde edilemeyen ve inanmayı da içeren, insanın doğuştan getirdiği yeteneğe fitrat denmektedir.
Haniflik	<ul style="list-style-type: none"> • Kur'an'ı Kerim'de tabii (doğal) olmayı ifade eden kavramlardan biri de hanifliktir. • Haniflik, Allah'ın (cc) başlangıçtan itibaren, insanlara bildirdiği, insanın fitratına en uygun olan tevhid dinidir. Allah'ın emrettiği doğru yola girip yolda yaşayan kimseye de hanif denir. Aynı zamanda Hz. İbrahim'in dininin özel adıdır.
Tevhid	<ul style="list-style-type: none"> • İslam dini tevhid inancına dayanmaktadır. Tevhid, bir ve tek olmak, birlemek gibi anlamlara gelir. Yüce Allah'ın varlığını ve birliğini kabul edip O'nu tek ve eşsiz yaratıcı olarak kabul etmektir.
✓ İslam alimlerine göre iman ve İslam birbiriyile ayrı düşünülemez. Dışta ve görünürde olana İslam ; içte ve kalpte olana da iman denilebilir.	
✓ İnanç esaslarının bir kısmına inanıp bir kısmına inanmamak söz konusu olamaz.	
✓ İslam inanç esaslarının özellikleri şunlardır;	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Fitrata uygun ve anlaşılır oldukları için akli-selim tarafından kolayca kabul edilir. 2. İslam'ın temel kaynaklarında açık bir şekilde ortaya konulan inanç esasları dogmatik değildir, vahiy kaynaklıdır. 3. Akli ve iradesi sağlıklı işleyen her insan İslam inanç esaslarını kavramak ve kabul etmek için kimsenin aracılığına ihtiyaç duymaz. 4. İslam inanç esaslarının belirlenmesinde kişilerin hür iradeleri ve tercihleri gereklidir. Baskı ve zorlama ile bir kimsenin mümin olması İslam'ın özüne aykırıdır. 5. İslam inanç esaslarındaki itidal ve denge ahirette kulun amelleri tartılırken da geçerlidir. İslam dengeyi esas alır ve ebedi kurtuluş için korku ve ümit arasında dengeli bir hayatı tavsiye eder. 6. İslam'da artma ve eksilme olmaz ve İslam inanç esasları kesin delillere dayanır. 	
Esmâ-i Hüsnâ	<ul style="list-style-type: none"> • Allah-ü Teâlâ'nın güzel isimleri demektir.

1. Aşağıdakilerden hangisi Kur'an-ı Kerim'de geçen din kelimesinin anlamlarından biri değildir?

- A) Kıyamet
- B) Ahiret
- C) Cemiyet
- D) Hâkimiyet
- E) Teslimiyet

2. Aşağıdakilerden hangisi İslam inanç esaslarının özelliklerinden birisi değildir?

- A) Fitrata uygundur.
- B) Vahiy kaynaklıdır.
- C) Hür irade gereklidir.
- D) Dengeli bir hayat tavsiye eder.
- E) Zamana, mekâna, fert ve topluma göre değişir.

3. "O halde sen hanîf olarak bütün varlığına dine, Allah insanları hangi fitrat üzere yaratmışsa ona yönel! Allah'ın yaratmasında değişme olmaz. İşte doğru din budur; fakat insanların çoğu bilmezler." (Rum, 30)

Yukarıdaki ayette geçen "hanîf" kelimesinin anlamı aşağıdakilerden hangisi olamaz?

- A) Sırat-ı müstakim
- B) Fitrata uygun
- C) Dosdoğru
- D) Tek tanrı inancı
- E) Yakın bilgi

4. "Din bir cemaatin meydana gelmesini sağlayan ayin ve inançlar sistemidir"

Yukarıdaki din tanımı aşağıdaki disiplinlerden hangisi ile alakalıdır?

- A) Felsefe
- B) İlahiyat
- C) Sosyoloji
- D) Antropoloji
- E) Psikoloji

5. "Her doğan, fitrat üzere doğar. Sonra, anne-babası onu Hristiyan, Yahudi veya Mecusi yapar." (Buhârî, cenâiz 92)

Bu yargıdan yola çıkarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Din duygusu fitri bir olgudur.
- B) İnsan tevhid üzere yaratılmıştır.
- C) Kişinin başkaları tarafından yönlendirilmesi onu sorumlu kılmaz.
- D) Allah'ın indirdiği din insan eğilimlerine uygundur.
- E) İnsan fitratına en uygun din İslam'dır.

6. Aşağıdakilerden hangisi ilahi dinlerin ortak hedeflerinden biri değildir?

- A) Dinin korunması
- B) Nefsin korunması
- C) Dilin korunması
- D) Neslin korunması
- E) Aklın korunması

7. "Allah Teâlâ'nın mahlûkatını kendisini bilip tanıyacak ve idrak edecek bir hal, bir kabiliyet üzere yaratmasıdır."

Tanımı verilen kavram aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Fitrat
- B) Ahlak
- C) Örf ve adet
- D) Din
- E) İnanç

8. Aşağıdakilerden hangisi İslam dininin özellikleri arasında yer almaz?

- A) Vahiy kaynaklıdır.
- B) Akıl sahibi insanlar tarafından özgür iradeyle tercih edilmelidir.
- C) Özü itibarıyla inananları hayra ve iyiliğe sevk eder.
- D) İnananlarına dünya ve ahiret mutluluğu vadeder.
- E) Hükümleri Arap toplumu için indirilmiştir.

9. Aşağıdakilerden hangisi dinin amaçlarından birisi değildir?

- A) Dünya ve ahiret mutluluğu için nefsi arzuları tatmin etmek
- B) İnsanı yaratılış amacına uygun olarak potansiyelinin sınırlarına taşımak
- C) Aktif bir akıl irade ve vicdan inşa ettiği insana sorumluluk bilinci kazandırmak
- D) Değerler sistemiyle insanı içgüdü ve tutkularının köleliğinden kurtarmak
- E) Allah'a karşı haddini, eşyaya karşı değerini, insana karşı sorumluluğunu öğretmek

10. "Rablerini inkâr edenlerin durumu şudur: Onların işleri, fırtınalı bir günde rüzgârın şiddetle savurduğu bir küle benzer. Dünyada kazandığı hiçbir şeyin ahirette yararını görmezler. İşte asıl kayıp, asıl sapıklık budur." (*İbrârahim, 18*)

Bu ayete göre,

- I. Ameller ancak Allah'a iman ile değer kazanır.
- II. İman ile amel bir bütündür.
- III. Herkes yaptığı iyiliğin karşılığını ahirette görecektir.

yukarıdakilerden hangileri söylenebilir?

- A) Yalnız I
- B) I ve II
- C) I ve III
- D) II ve III
- E) I, II ve III

11. "Sizin ilâhınız tek bir ilâhtır ondan başka ilâh yoktur. O rahmandır, rahimdir." (*Bakara, 163*)

Yukarıdaki ayette vurgulanan kavram aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Tevekkül
- B) Tevhid
- C) İhlas
- D) Ahlak
- E) İslam

12. "En güzel isimler Allah'ındır, O'na o isimlerle dua edin, O'nun isimleri konusunda eğriliğe sapanları bırakın. Onlar yaptıklarının cezasını göreceklerdir." (*A'raf, 180*)

Yukarıdaki verilen ayette altı çizili olan ifadeyle ilgili kavram aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Tevhid
- B) Esmâ-i Hüsnâ
- C) Üsve-i hasene
- D) Eşrefi Mahlukat
- E) Esmâ-i Hamse

13. Aşağıdaki verilen ayetlerden hangisinin anlamı diğerlerinden farklıdır?

- A) "Sizin ilâhınız bir tek ilâhtır. O'ndan başka ilâh yoktur. O, Rahmân'dır, Rahîm'dir". (*Bakara, 163*)
- B) "İşte bunlar gerçek haberlerdir. Allah'tan başka hiçbir ilâh yoktur. Muhakkak ki Allah, evet O, mutlak güç ve hikmet sahibidir". (*Âl-i İmran, 62*)
- C) "Biz gökleri, yeri ve ikisi arasında bulunanları ancak hak ve adı konulmuş bir ecel (belli bir süre) olarak yarattık. İnkâr edenler ise, uyarıldıkları şeyden yüz çeviren(kimseler)dir." (*Ahkaf, 3*)
- D) "Eğer onlar yüz çevirirlerse, de ki: "Bana Allah yeter. O'ndan başka ilâh yoktur. Ben O'na tevekkül ettim ve büyük arşın Rabbi O'dur." (*Tevbe, 129*)
- E) "Allah, O'ndan başka tanrı yoktur; en güzel isimler O'na aittir." (*Tâhâ, 8*)

14. Kur'an-ı Kerim'de haniflik ile birlikte adı en çok geçen peygamber aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İbrahim (a.s)
- B) Musa (a.s)
- C) İsa (a.s)
- D) Muhammed (a.s)
- E) Yunus (a.s)

15. Aşağıdaki tanımlardan hangisi yanlıştır?

- A) **Uluhiyyet:** İlahlık, tanrılık, ibadet edilen varlık ve mabut demektir. İslam'a göre uluhiyyet makamı sadece Allah'a (c.c.) aittir.
- B) **Ubudiyyet:** Kulluk, itaat, boyun eğme, ibadet etme demektir. Allah'ın (c.c.) rızasını elde edebilmek için emirlerini içtenlikle yerine getirip yasaklarından kaçınmak demektir.
- C) **İslam:** Güven duygusu içinde tasdik etmek, tereddüt ve şüphe etmeden, gönül huzuruyla bağlanmak demektir.
- D) **Fitraf:** İnsanın yaratılışında bulunan ve hayatı anlamlandıran çabalarına yön veren, çalışmakla elde edilemeyen ve inanmayı da içeren, insanın doğuştan getirdiği yeteneğe denmektedir.
- E) **Din:** Allah (c.c) tarafından peygamberler aracılığıyla gönderilen, akıl sahiplerini kendi istek ve hür iradeleriyle hayırlı olan şeylere sevk eden ilahi kurallar bütünü şeklinde tarif edilmektedir.

16. Aşağıdakilerden hangisi dini inancın toplumsal faydalarından biri değildir?

- A) Toplumsal hayatı düzenler ve bunun devamını sağlar.
- B) Birlik, kardeşlik ve dayanışma duygusunu oluşturur.
- C) Toplumdaki ve ekonomik hayattaki ahlak, güven ve karşılıklı saygı unsurunu ayakta tutar.
- D) Toplumlarda var olan batıl inançları meşrulaştırır.
- E) Toplumsal denetimi sağlayarak insanlara yol gösterir.

17. Hz. Muhammed (s.a.v.) şöyle buyurdu: "Yatağına girip yatmak istediğin zaman şu duayı oku: 'Allah'ım! Kendimi sana teslim ettim. İşimi sana havale ettim. Azabından korkup, sevabını umup sırtımı sana dayadım. Senden (azabından) korunmanın ve güvende olmanın tek yolu, ancak sana (rahmetine) sığınmaktır. İndirdiğin kitabına ve gönderdiğin Nebi'ye inandım.' Eğer o gece ölürsen, fitrat (İslam) üzere ölürsün." (*Buhârî, Deavât, 6.*)

Bahsi geçen hadis aşağıdaki kavramlardan hangisi ile ilgili değildir?

- A) İbadet
- B) Tevekkül
- C) İman
- D) Teslimiyet
- E) Güven

18. Birçok düşünür, dinin insan doğasından kaynaklandığını söylemektedir. Bu düşünürlere göre din; insanın doğuştan gelen inanma, kuvvetli bir varlığa sığınma, hayata anlam verme, yaşadığı zorluk ve sıkıntıları kabullenme ve bunlara dayanma gibi ihtiyaçlarını karşılayabilecek yegâne kurumdur. Bundan dolayı din, geçmişte var olduğu gibi gelecekte de var olmaya ve insanların bu tür ihtiyaçlarını karşılamaya devam edecektir.

Bu parçadan hareketle din ile ilgili olarak aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) İnsan, doğasında inanma duygusu olduğu için dine yönelir.
- B) İnsanın özellikle ruhsal yönüne hitap eder.
- C) İnsanın manevi beklentileri maddi ihtiyaçlarının önüne geçer.
- D) İnsanın kendisini ve evreni anlamlandırmasına yardımcı olur.
- E) İnsanı; boşluğa, umutsuzluğa düşmekten ve depresyona girmekten korur.

(2018 MSÜ)

19. I. Ağız ve burnu suyla temizlemek ve bütün bedeni, kuru yer kalmayacak şekilde yıkamak
II. Belirli organları usulüne uygun olarak yıkamak ve başı mesh etmek
III. Su bulunmaması hâlinde temiz toprak veya toprak cinsinden bir şey ile yapılan manevi temizlik

Tanımları verilen bu ibadetler sırasıyla aşağıdakilerden hangisidir?

	I	II	III
A)	Abdest	Teyemmüm	Gusül
B)	Gusül	Teyemmüm	Abdest
C)	Gusül	Abdest	Teyemmüm
D)	Gusül	Teyemmüm	Abdest
E)	Teyemmüm	Abdest	Gusül

(2017 LYS)

20. İslam inancına göre ilk insan, aynı zamanda ilk peygamberdir. Hz. Âdem'den itibaren bütün peygamberler insanları tevhit dininin esaslarına çağırmışlardır. Ancak insanlar çeşitli sebeplerle hak dinden uzaklaştıklarında Yüce Allah, peygamberler göndermek suretiyle tevhit mesajını yenilemiştir.

Bu parçadan aşağıdaki yargıların hangisine ulaşamaz?

- A) Vahiy kaynaklı dinler ortak bir kaynağa dayanır.
- B) Peygamberler ortak bir mesajın öğreticisidir.
- C) İnsanlığın ilk dini, tek tanrı inancına dayanır.
- D) Çok tanrılı dinler sonradan ortaya çıkan sapmalardır.
- E) Dinler ibadet konusunda farklı yaklaşımlara sahiptir.

(2014 LYS)

21. İslam öncesi Arap toplumunda yaygın olan asabiyet anlayışı, bir kimsenin her durumda kabilesini desteklemesi anlamına geliyordu. Öyle ki kabilesinden biri haksız bir şekilde başka kabileden birine saldırdığında dahi kişi kendi kabilesinin yanında yer almak zorundaydı. Ancak İslam; bu konuda haklinin yanında olmayı merkeze almış, kişinin kabilesinden biri yanlış yaptığında diğerlerinin bu yanlışta ortak olmamalarını emretmiştir.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisi vurgulanmaktadır?

- A) Toplumdaki yanlış kabullerin ortadan kaldırılması zordur.
- B) İslam, insan ilişkilerinin temeline adaleti koymuştur.
- C) Müslüman, her durumda yakınlarını desteklemelidir.
- D) İslam, toplumsal ve kültürel öğelere önem verir.
- E) İslam'a göre bireysel haklar toplumsal haklardan önce gelir.

(2020 TYT)

ÜNİTENİN ÖZETİ

İbadet	Kelime olarak boyun eğmek, itaat etmek, saygı duymak, kulluk etmek, tapınmak gibi manalara gelmektedir.	Bedenle yapılan ibadetler	Namaz, Oruç
	Dini bir terim olarak ibadet; müminin Allah'ın (cc) rızasını kazanmak için kulluk görevini yerine getirmesi, emirlerine uyması ve yasaklarından kaçınmasıdır.	Malla yapılan ibadetler	Zekat, Fitre, Kurban
	Özel anlamda ibadet denilince namaz, oruç, hac gibi Allah'ın (cc) farz kıldığı, belli kurallara bağlı, nasıl yapılacağı İslam peygamberi Hz. Muhammed (sav) tarafından öğretilmiş günlük, haftalık, yıllık ibadetler kastedilir.	Hem beden hem malla yapılan ibadetler	Hac

- ✓ Kimi durumda ibadet olarak değerlendirilen maddi ve manevi temizlik ibadetin ön şartı olarak kabul edilir. Beden temizliği olan abdest, gusül ve teyemmüm maddi temizliktir. Kalbi kötü duygulardan arındırmak da manevi temizliktir.
- ✓ İslam'a göre ibadet kavramı, vakti ve şekli belirli olan ibadetlerle de sınırlı değildir.
- ✓ İslam'a göre Allah'ın (c.c.) rızasını kazanmak niyetiyle yapılan her güzel iş ve davranış **salih amel** olarak nitelendirilir ve ibadet sayılır.
- ✓ Allah'ın emrettiği bütün ibadetler için geçerli bazı temel ilkeler vardır. **Kur'an ve Sünnete uygunluk, niyet** ve **ihlas** bu ilkelerdendir.

İhlas	İbadetlerde, tutum ve davranışlarda sadece Allah'ın hoşnutluğunu gözetme, sözün öze uyması, riyakârlıktan ve ikiyüzlülüğten uzak olmaya ihlas denir. İhlas ile yapılan ibadetler, tutum ve davranışlar; samimi, içten, doğru ve kalbi sevgiyle yapılır.
İhsan	İnsanın Allah'ın huzurunda olduğunu hissetmeye çalışarak O'nu görüyormuşçasına ibadetlerini yerine getirmesine ihsan denir
Mükellef	Akıllı ve ergenlik çağına ulaşmış her mümin farz ibadetleri yapmakla sorumlu tutulmuştur. Dinin emirlerini yerine getirmek ve yasaklarından kaçınmakla sorumlu tutulan kimseye mükellef denir. Kişinin ibadetle mükellef olması, ibadete güç yetirebilmesine bağlıdır.

- ✓ **Ef'al-i mükellefin**, "mükelleflerin fiilleri" anlamına gelmektedir. **Terim olarak** dinen yükümlü sayılan insanların davranışları ve bunlarla ilgili hükümler anlamında kullanılır. Mükellefin fiilleri 8 tanedir. Bunlar **farz, vacip, sünnet, mendub (müstehab), muhah, haram, mekruh, müfsid**.

Farz	Dinin mükelleften yapmasını kesin olarak istediği iş ve davranışlara denir. Dinimizde farzlar ayetlerle belirlenmiştir. Farzı inkar eden kişi dinden çıkar, terk eden kişi ise günahkar sayılır. Bazı işleri yapmak farz olduğu gibi bazı işleri de yapmamak farzdır. Kumar oynamak, hırsızlık yapmak, yalan söylemek gibi. Farzlar farz-ı ayn ve farz-ı kifaye olarak ikiye ayrılır.	Farz-ı Ayn	Dinen sorumlu sayılan her Müslümanın bireysel olarak yapması gereken davranışlardır. Namaz, Ramazan orucu, zekat, hac gibi.
		Farz-ı Kifaye	Bazı Müslümanların yapmasıyla diğerlerinin üzerinden sorumluluğu kalkan davranışlardır. Cenaze namazı kılmak gibi.
Vacip	Yapılması farz seviyesinde olmayan fakat sünnetten daha kuvvetli olan dini hükümler anlamında kullanılır. Vaciplerin yapılması beklenir. Vacip bir emri yerine getirmeyen kimse günah işlemiş olur. <u>Farzdan farklı olarak, vacibi inkar eden dinden çıkmaz.</u>		
Sünnet	Terim olarak; Hz. Peygamber'in farz ve vacip dışında yaptığı veya yapılmasını tavsiye ettiği davranışlar demektir. Sünnetler sünnet-i müekke ve sünnet-i gayri müekke olarak ikiye ayrılırlar.	Sünnet-i Müekke	Hz. Peygamber'in çoğu zaman yaptığı bazen terk ettiği iş, davranış ve ibadetlerdir. Sabah ve öğle namazının ilk sünnetleri gibi
		Sünnet-i Gayri Müekke	Hz. Peygamberin ara sıra yaptığı çoğu zaman terkettiği sünnetlere denir. İkinci ve yatsının ilk sünnetleri gibi
Mendup	Sözlükte istenen, arzulanan, kendisine çağrılan şey demektir. Terim olarak ise dinen kesin ve bağlayıcı olmaksızın yapılması istenen ve terkedilmesi kınanmayan işleri ifade eder. Mendup yerine müstehap kavramı da kullanılır. Kuşluk ve teheccüd gibi nafile namazlar.		
Mübah	Sözlükte açığa çıkan, açıklanan, serbest bırakılan şey demektir. Dini bir terim olarak ise mükellefin yapıp yapmaktan serbest bırakıldığı fiiller anlamına gelir. Mübah, helal ve caiz kelimeleri beraber kullanılır.		
Haram	Sözlükte yasaklanmış yer, koruluk, yasak bölge gibi anlamlara gelir. Dini bir terim olarak ise Allah'ın (c.c.) kesin olarak yasakladığı söz ve davranışlardır. Allah'a şirk koşmak gibi.		
Mekruh	İslam'a göre haram olmadığı halde istenmeyen, hoş görülmeleyen söz ve davranışlardır. Mekruhtaki yasaklık haramdaki kadar kesin ve bağlayıcı delillere dayanmaz. Abdest alırken suyu israf etmek gibi.		
Müfsid	Başlanmış olan ibadeti bozan şeye denir. Namaz kılarken konuşmak, oruçlu iken yemek içmek gibi.		
<p>✓ Akıllı ve ergenlik çağına gelmiş her Müslüman bazı davranışları yapmalı bazı davranışlardan uzak durmalıdır. Farz, vacip, sünnet, mendup kavramları ile İslam'ın yapılmasını istediği davranışlar kastedilir. Haram ve mekruh kavramları ile de yapılmaması gereken davranışlar kastedilir.</p> <p>✓ Yenilmesi, içilmesi, kullanılması veya yapılması ayet ve hadislerle yasaklanmamış olan şeyler mübah, helal ve caizdir.</p>			
Caiz	Sözlükte geçip giden, mümkün, serbest ve geçerli olan anlamlarına gelir. Dini bir terim olarak caiz, dinen veya hukuken yapılmasına müsaade edilen fiiller demektir.		
Helal	Sözlükte bir fiilin mübah, caiz ve serbest olması ve yasağın kalkması gibi anlamlara gelir. Dini bir terim olarak, izin verilmiş, hakkında bir yasaklama ve kısıtlama bulunmayan davranışları ifade eder.		
Bid'at	Hz. Peygamber'in sünnetinde bulunmayan herhangi bir davranışın ibadet olarak uygulanması veya mevcut ibadet şekillerinde artma ya da eksilme yapılması anlamına gelir.		

1. “Gerçekten Allah benim de rabbim, sizin de rabbinizdir. Öyleyse O'na ibadet edin. Dosdoğru olan yol işte budur.” (Al-i imran, 51)

Bu ayette ibadetle ilgili vurgulanan husus aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Toplumsal olması
B) Zorunlu olması
C) Zamana bağlı olması
D) Allah için yapılması
E) Tercihe dayalı olması

2. İnsanın Allah'a saygı, sevgi ve itaatini göstermek, O'nun hoşnutluğunu kazanmak suretiyle ortaya koyduğu her türlü tutum ve davranış ibadet olarak nitelendirilir.

Buna göre;

- I. Komşuluk ilişkilerine önem vermek
II. Hasta ziyaretinde bulunmak
III. Şans oyunu parasıyla hayır yapmak

davranışlarından hangisi ibadet olarak değerlendirilir?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) I ve II
D) II ve III
E) I ve III

3. Aşağıdakilerden hangisi mükellefin fiillerinden (Ef'al-i Mükellefin) birisi değildir?

- A) Sünnet
B) Mübah
C) Farz
D) Müflis
E) Haram

4. I. Farz
II. Mekruh
III. Vacib
IV. Haram
V. Sünnet

Yukarıdakilerden hangisi İslam'a göre yapılması istenen fiiller arasında yer alır?

- A) I ve II
B) II ve IV
C) I, III ve V
D) III ve V
E) III, IV ve V

5. Allah'ın emrettiği bütün ibadetler için geçerli bazı temel ilkeler vardır.

Aşağıdakilerden hangisi bu temel ilkelerden biridir?

- A) Niyet
B) Vakit
C) İbadet yeri
D) Takva
E) Riya

6. İslam inancına göre aşağıdakilerden hangisi ibadetlerin yapılış amacı olamaz?

- A) Allah'ın rızasını kazanmak
B) Dindar bir kişi olmak
C) Ahirette kurtuluşa ermek
D) Allah'ın emrini yerine getirmek
E) Ruhen huzur ve feraha ermek

7. Aşağıdaki eşleştirmelerden hangisinde farz-ı ayn ve farz-ı kifaye doğru olarak sırasıyla bir arada verilmiştir?

- A) Bayram namazı – Teravîh namazı
- B) Cuma namazı – Cenaze namazı
- C) Ramazan orucu – Adak orucu
- D) Cenaze namazı – Ramazan orucu
- E) Cuma namazı – Adak orucu

8. Aşağıdakilerden hangisi hem beden hem mal ile yapılan ibadetlerden biridir?

- A) Zekat
- B) Oruç
- C) Namaz
- D) Fitre
- E) Hac

9. – Sözlükte yapılması gerekli, zorunlu anlamına gelir.
– Emri yerine getirmeyen kişi günah işlemiş olur.
– İnkâr eden kişi dinden çıkmaz.
– Sünnetten daha kuvvetli dini hükümlerdir.

Bu bilgiler, aşağıdaki ef'al-i mükellefinden olan kavramlardan hangisine aittir?

- A) Mendup
- B) Sünnet
- C) Vacip
- D) Haram
- E) Farz

10. Aşağıdaki verilen tanımlardan hangisi yanlıştır?

- A) **Mübah**; mükellefin yapıp yapmamakta serbest bırakıldığı fiiller anlamına gelir.
- B) **İhsan**; ibadetlerde, tutum ve davranışlarda sadece Allah'ın hoşnutluğunu gözetme, sözün öze uyması, riyakârlıktan ve ikiyüzlülükten uzak olmaya denir.
- C) **Bid'at**; Hz. Peygamber'in sünnetinde bulunmayan herhangi bir davranışın ibadet olarak uygulanması veya mevcut ibadet şekillerinde artma ya da eksilme yapılması anlamına gelir.
- D) **Mendup**; dinen yapılması kesin ve bağlayıcı olmaksızın istenen ve terkedilmesi kınanmayan işleri ifade eder.
- E) **Mükellef**; dinin emirlerini yerine getirmek ve yasaklarından kaçınmakla sorumlu tutulan kimseye denir

11. “Ey iman edenler! Namaz kılmaya kalkacağınız zaman yüzlerinizi, dirseklere kadar ellerinizi yıkayın; başlarınızı meshedin, ayaklarınızı da topuk kemiklerine kadar (yıkayın). Eğer cünüp olursanız temizlenin. Şayet hasta veya yolculuk halinde veya içinizden biri ayak yolundan gelirse yahut kadınlarla cinsel ilişkide bulunursa, bu hallerde su bulamadığınız takdirde temiz bir toprağa yönelin, yüzünüzü ve ellerinizi onunla meshedin. Allah size herhangi bir güçlük çıkarmak istemez, fakat O sizi tertemiz kılmak ve üzerinizdeki nimetini tamamlamak ister ki şükredesiniz.” (Maide, 6)

Yukarıda verilen ayette bahsedilen maddi temizlik türleri aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Abdest – Gusül
- B) Abdest – Teyemmüm
- C) Gusül – Teyemmüm
- D) Mesh etmek – Gusül
- E) Mesh etmek – Teyemmüm

12. Aşağıdaki ayetlerden hangisi konusu bakımından diğerlerinden farklıdır?

- A) “Şüphesiz Allah adaleti ve iyilik yapmayı, yakınlara karşı cömert olmayı emredip, çirkin olan kötü görünen şeylerle, haksızlığı ve taşkınlığı yasaklıyor ve size böylece düşününüz diye öğüt veriyor.” (Nahl, 90)
- B) “Öyle ki, Allah’tan başkasına ibadet etmeyin. Gerçekten Ben, sizi O’nun tarafından uyararak ve müjdeleyenim.” (Hud, 2)
- C) “De ki: “Size yarara da, zarara da güç yetirmeyen Allah’tan başka şeylere mi tapıyorsunuz? Oysa Allah, işitendir, bilendir.” (Maide, 76)
- D) “Ey iman eden kullarım, şüphesiz Benim arzım geniştir; artık yalnızca bana ibadet edin.” (Ankebut, 56)
- E) “Ey Muhammed! De ki: “Şüphesiz benim namazım da, diğer ibadetlerim de, yaşamam da, ölümüm de âlemlerin Rabbi Allah içindir.” (Enam, 162)

13. Mükellefin yapıp yapmamakta serbest olduğu hüküm aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Mendup   B) Mübah   C) Müfsid
D) Müstehap   E) Farz

14. – İslam’ın temel kavramlarından biridir.

- Kulun din adına ne yapıyorsa sadece Allah rızasını gözeterek yapması demektir.
– Niyet ve sadakat ile birbirine bağlı bir kavramdır.

Yukarıdaki yargılar aşağıdaki kavramlardan hangisi için söylenmektedir?

- A) İhsan   B) İhlas   C) İbadet
D) İtaat   E) İman

15. I. Kulluk ve ibadet eden, Allah’ın emirlerini içtenlikle yerine getiren.

- II. Kendisine ibadet edilen, tapınılan varlık, ilah, rab
III. İbadet edilen yer, ibadethane, tapınak

Yukarıdaki tanımlar aşağıdaki şıkların hangisinde doğru olarak verilmiştir?

	I	II	III
A)	Abit	Mabut	Mabet
B)	Mabet	Mabut	Abit
C)	Abit	Mabet	Mabut
D)	Mabet	Abit	Mabut
E)	Mabut	Mabet	Abit

16. I. “Ey iman edenler! Zannın birçoğundan sakının. Çünkü zannın bir kısmı günahdır. Birbirinizin kusurlarını ve mahremiyetlerini araştırmayın. Birbirinizin gıybetini yapmayın.” (Hucurat, 12)

- II. “Namazı kılın, zekâtı verin. Rükû edenlerle birlikte siz de rükû edin.” (Bakara, 43)

- III. “Şüphesiz, âlemlere bereket ve hidayet kaynağı olarak insanlar için kurulan ilk ev, Mekke’deki (Kâbe) dir. “Orada apaçık nişâneler, İbrahim’in makamı vardır. Oraya giren emniyette olur. Yoluna gücü yetenlerin o evi haccetmesi, Allah’ın insanlar üzerinde bir hakkıdır.” (Al-i İmran, 96-97)

- IV. “Yalanı ancak Allah’ın âyetlerine inanmayanlar uydurur. İşte onlar yalancıların ta kendileridir.” (Nahl, 105)

Yukarıda zikredilen ayetlerden hangisi ibadet ile ilgilidir?

- A) I ve II   B) II ve III   C) III ve IV
D) II, III ve IV   E) I, II, III ve IV

1. Dar gelirli bir ailenin çocuğu olarak doğan Ali Kemal, tahsilini tamamladıktan sonra ticaretle uğraşmaya başlar ve ticaretten büyük miktarda elde ettiği gelire hayır işleri yapmak ister.

Ali Kemal'in bu amaçla yaptığı;

- I. geçim sıkıntısı çeken babasına gönderdiği paralar,
II. ihtiyaç sahibi çocuklara verdiği eğitim bursları,
III. hayrat olarak yaptırdığı çeşme

yardımlarından hangileri zekât olarak geçerli olabilir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) I ve II   E) I, II ve III

(2019 TYT)

2. Teyemmümle ilgili olarak,

- I. Abdestte farz olan yüz, el, baş ve ayakların mesh edilmesiyle yapılır.
II. Abdesti bozan durumların hepsi teyemmümü de bozar.
III. Gerektiğinde hem abdest hem de gusül yerine yapılabilir.

yargılarından hangileri doğrudur?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) I ve III   E) II ve III

(2018 TYT)

3. İbadetler, sadece biçimsel hareketlerden ibaret olmayıp derin manevi anlamlar da taşımakta ve her biri değişik biçim ve boyutlarda Yüce Allah ile bir bağ kurmaya vesile olmaktadır. Günün belirli beş vaktinde kılınması gerekli olan namaz, bunun en dikkat çeken örneklerinden birini oluşturmaktadır. Öyle ki bir kimsenin, namaz kılarken Yüce Allah'ın huzurunda olduğu bilinciyle hareket etmesi ve tam bir teslimiyetle O'na yönelmesi gerekmektedir.

Namazla ilgili bu hususu en iyi ifade eden kavram aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Takva   B) Sıdk   C) Feraset
D) Huşu   E) Tevekkül

(2018 MSÜ)

4. Hz. Muhammed (SAV): "Gözleri görmeyene rehberlik etmen sadakadır. Sağır ve dilsiz anlayacağı bir şekilde anlatman, ihtiyacını gidermesi için ona rehberlik etmen sadakadır. Derman arayan dertliye yardım için koşturman, koluna girip güçsüze yardım etmen sadakadır. Konuşmakta güçlük çekenin meramını ifade etmen sadakadır." buyurmuştur.

Bu hadisten aşağıdakilerin hangisine ulaşamaz?

- A) Müslüman hem eliyle hem de diliyle herkese yardımcı olmaya çalışmalıdır.
B) Müslüman bencillikten kaçınmalı ve çevresine karşı duyarlı olmalıdır.
C) İnsanlara ihtiyaçları olduğu durumla ilgili yardım edilmelidir.
D) Engellilere yapılan yardım diğer insanlara yapılanlardan daha kıymetlidir.
E) Yapılan her iyilik, miktarına bakılmaksızın değerlidir.

(2018 MSÜ)

5. Zekât, zengin Müslümanların yılda bir kez mallarının belirli bir miktarını Allah rızası için ihtiyaç sahiplerine vermeleri şeklinde gerçekleştirilen bir ibadettir. Bu yönüyle zekât, bir yandan Müslümanın, Allah'ın verdiği nimetlere şükürünün bir ifadesi; diğer yandan içinde yaşadığı topluma karşı insani vazifesidir. Bu ibadet sayesinde, zengin ile fakir arasındaki kıskançlık, kin ve düşmanlık gibi olumsuz duygular ortadan kalkar; dostluk ve sevgi bağları güçlenir.

Bu parçada zekât ibadetiyle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi vurgulanmaktadır?

- A) Allah'ın rızasını kazanmak için bir araç olduğu
B) Toplumsal birliktelik ve dayanışmayı sağladığı
C) İhtiyaç sahiplerinin gözetilmesine vesile olduğu
D) Zenginlerdeki merhamet duygusunu geliştirdiği
E) Verdiklerine karşı, Allah'a teşekkür mahiyetinde olduğu

(2017 YGS)

6. Ramazan orucu, ergenlik çağına ulaşmış, akıllı her müslümana farzdır. Bununla birlikte İslam'da oruç ibadetinin yükümlülüğü ile ilgili bazı özel durumlar da söz konusudur. Bu durumlar hastalık ya da hamilelik gibi geçici durumlar ise tutulamayan oruçların daha sonra kaza edilmesi gerekir. Ancak bir kişi aşırı yaşlılık ya da sürekli devam eden bir hastalık sebebiyle oruç tutamıyorsa bu kişinin oruç tutamadığı her gün için bir fakiri doyurması veya bu miktardaki parayı bir fakire vermesi gerekmektedir.

İslami literatürde bu uygulamaya ne ad verilir?

- A) Fıtır sadakası   B) Fidye   C) Cizye
D) Öşür   E) Zekât

(2017 LYS)

7. İslam kültüründe temizlik bir bütün olarak değerlendirilmiş; hem genel anlamdaki temizlik hem de ibadet amaçlı temizlik birbirini tamamlayacak şekilde ele alınmıştır. Bu çerçevede İslam âlimleri temizliği; maddi temizlik, hükmi temizlik ve manevi temizlik olarak üç kısma ayırmışlardır. Maddi temizlikle beden, elbise ve çevre temizliğini; hükmi temizlikle ibadetlere hazırlık amacıyla gerçekleştirilen temizliği; manevi temizlikle de gıybet, yalan, kibir ve gösteriş gibi kötü davranışlardan sakınmayı ifade etmişlerdir.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisinin maddi temizlik yönü daha belirgindir?

- A) Abdest
B) Gusül
C) Necasetten taharet
D) Alçak gönüllülük
E) Teyemmüm

(2016 YGS)

8. Oruç ibadeti sadece yemeyi ve içmeyi değil, ahlaki açıdan uygun olmayan davranışları da terk etmeyi içerir. Hz. Muhammed (SAV) bir hadis-i şerifinde orucun bu yönüne dikkat çekmiş, kötü söz ve davranışları terk etmeden oruç tutan kimsenin aç kalmasına Yüce Allah'ın ihtiyacı olmadığını belirtmiştir. Ramazan'da minarelerdeki mahyalarda görülen şu ifade de orucun bu yönünü özetler niteliktedir: "Ey oruç! Tut bizi!"

Bu parçada oruçla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi vurgulanmaktadır?

- A) Bütün semavi dinlerde vardır.
B) Yüksek bir dinî bilinç hâlidir.
C) İslam'ın beş şartından biridir.
D) Bedenle yapılan bir ibadettir.
E) Farz olanı Ramazan ayında tutulur.

(2016 LYS)

9. Hac, her biri farklı bir muhtevaya sahip bir ibadetler ve ritüeller bütünüdür. Bunlardan ihram; mal, mülk, makam ve mevki gibi dünyevi kazanımlardan sıyrılma niteliği taşımaktadır. "Lebbeyk! Allahümme Lebbeyk!" şeklindeki telbiye nidası, Allah'ın emrine kayıtsız şartsız teslim olmanın, şeytan taşlama ise insanı bu teslimiyetten alıkoyan her şeye karşı çıkmanın bir ifadesidir. Say, Hz. Hacer'in oğluna su araması gibi Müslümanların manevi arayışını temsil ederken Arafat'ta milyonlarca Müslümanın katılımıyla gerçekleştirilen vakfe ise mahşer yerinin bir provasını mahiyetindedir.

Bu parçada hac ibadetiyle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi vurgulanmaktadır?

- A) Toplumsal bütünleşmenin doruk noktasıdır.
B) Ümmet şuurunun pekişmesine katkı sağlar.
C) Allah'a kul olma bilincini diri tutar.
D) Derin sembolik anlamlara sahiptir.
E) Hz. İbrahim'in mirasına ortak olmayı simgeler.

(2016 LYS)

10. Hz. Muhammed (SAV), bir defasında sahabelere: “Sizden birinizin kapısının önünde bir akarsu bulursa ve onda her gün beş defa yıkansa onun kirinden geriye bir şey kalır mı?” diye sormuş, onlar da “Hayır, kalmaz.” cevabını vermişlerdi.

Bu hadis-i şerifte aşağıdakilerden hangisine dikkat çekilmiş olabilir?

- A) Gusül B) Sadaka C) Teyemmüm
D) Namaz E) Zekât

(2015 LYS)

11. İnsanlar birbirlerine sevgi ile bakıyorlar. Zenginler zenginliklerinden soyunuyor, yoksulların yoksulluğu kayboluyor. En çok kıymet verdiğimiz şeyleri başkaları ile paylaşmaktan haz duyuyoruz. Kapımız herkese açık, derdimizi ve sevincimizi paylaşıyoruz. Sabır bizi coşturuyor, kalbin ırmakları doludizgin. Merhamet sağanak gibi boşalıyor. İçimizde kurulan kürsü bizi hesaba çekiyor. Derken ben benlikten sıyrılıyor.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisi betimlenmektedir?

- A) Kurban B) Bayram C) Sadaka
D) Hac E) Ramazan

(2015 LYS)

12. Hac ibadeti sırasında gerçekleştirilen bazı uygulamaların derin sembolik çağrışımları vardır. Örneğin Arafat Tepesi’ndeki vakfe, ahirette herkesin bir araya toplanacağı mahşer gününün bir provası gibidir. Benzer şekilde, ihrama girmek için giyilen ve iki parça basit beyaz kumaştan oluşan kıyafet, farklı dil ve kültürlerle sahip insanların Yüce Allah’ın huzurunda eşitlenmesini sembolize eder.

Bu parçadan, hacla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Kardeşlik düşüncesini kuvvetlendirir.
B) Ortak bir bilinç düzeyi oluşturur.
C) İbadetlerin hepsinden motifler taşır.
D) Irk ve renk ayrımcılığını ortadan kaldırır.
E) Dinî aidiyet duygusunu pekiştirir.

(2014 YGS)

13. İslam dininde insanların dinî sorumluluklarını tam olarak yerine getirebilmeleri için gerekli kolaylıklar sağlanmış, ibadetlerin uygulanmasında insanın içinde bulunduğu koşullar dikkate alınmıştır. Kur’an-ı Kerim’de hasta ve ya yolcu olanların oruçlarını diğer günlerde kaza edebilecekleri, oruç tutmaya güçleri yetmeyenlerin ise bir fakiri doyuracak miktarda fidye vermekle bu yükümlülüklerini yerine getirebilecekleri belirtilmiş ve “Allah sizin için kolaylık ister, zorluk istemez...” (*Bakara, 184-185*) buyrulmuştur.

Aşağıdaki ibadetlerden hangisi, bu parçada ifade edilen dinde kolaylık prensibi ile ilişkilidir?

- A) Sadaka B) Teyemmüm C) Teravih
D) Umre E) Tövbe

(2014 LYS)

14. İslam’da kulluk, sadece bir takım ibadet ve dualardan ibaret değildir. Yüce Allah’a ve O’nun rızasına ulaşmak nihai amaç olarak belirlenmiş ve Müslümanın, tüm hayatını bu bilinçle kulluğa dönüştürmesi beklenmiştir. Bundan dolayı bir Müslümanın Allah’ın rızasını kazanmak amacıyla yaptığı her türlü güzel ve yararlı iş, bir tür ibadet kabul edilmiştir. Her şeyin temelinde Allah rızasını gözetilen bu anlayış bir ayette şu şekilde ifade edilmiştir: “De ki: Şüphesiz benim namazım da, diğer ibadetlerim de, yaşamam da, ölümüm de âlemlerin Rabbi olan Allah içindir.” (*Enam, 162*)

Bu parçaya dayanarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Allah’ın hoşnutluğunu kazanma çabası, kulluğun özünü oluşturur.
B) İslam’ın ortaya koyduğu dindarlıkta, birey topluma tabidir.
C) İslam, dindarlığı hayatın bütününe yaymaya çalışır.
D) Allah ibadetleri niyetlere göre değerlendirir.
E) Kulluk Müslümanın tüm yaşamına yansımalıdır.

(2014 LYS)

ÜNİTENİN ÖZETİ

Değer	Bir milletin sahip olduğu sosyal, kültürel, ekonomik, bilimsel alanlardaki maddi ve manevi öğelerin bütünüdür. Değerler, maddi ve manevi değerler olarak sınıflandırılabilir.	Maddi değerler	• Kültürel ürünler • Tarihi ürünler • Bilimsel ürünler
		Manevi değerler	• Gelenekler • Örf ve adetler • İnançlar • Duygu, düşünce ve davranışlar
		Temel ve Ortak Değerler	• Adalet • Hikmet • İffet • Şecaat
✓ Bireyde değer oluşumu ilk olarak ailede başlar. Değerlerin oluşumunda en önemli unsur kişinin benimsediği dindir.			
Kültür	Toplumların sahip olduğu maddi ve manevi değerlerin bütünüdür. Bir toplumun kültürel öğeleri örf ve adetleri dir.	Örf	Bir toplumda uygulana gelen ve nesilden nesile aktarım yoluyla devredilen değer ve davranışlardır.
		Adet	Bir önceki nesilden görüldüğü şekliyle tekrarlanan toplumsal alışkanlıklardır.
Ahlak	Huy, mizaç, karakter ve tabiat, kişilik anlamına gelir. İnsanı, iyi veya kötü olarak vasıflandırmaya yol açan manevi nitelikler, huylar ve bunların etkisiyle ortaya konulan iradeli davranışların bütünüdür.		
Kişilik	Bireyin inanç, tutum, değer, mizaç, duygu gibi yönleriyle fiziksel, ruhsal ve duygusal özelliklerini içine alan kavrama kişilik denir. Kişilikle ilgili olarak karakter ve mizaç kavramları da kullanılır.	Mizaç	Bireyin duygu ve davranış boyutlarını ifade eden kavrama mizaç denir.
		Karakter	İnsanın içinde bulunduğu toplumun ahlak anlayışı ve değerler sistemine uygun bir davranış tarzını benimsemesine karakter denir.
✓ Bütün ahlak anlayışlarında temel değerler adalet , hikmet , iffet ve şecaat olarak kabul edilir.			
Adalet	Doğruluk, eşitlik, denklik, denge, gerçeğe uygun hükmetme, doğru yolu izleme, tarafsızlık gibi anlamlara gelir. Karakter özelliği olarak dengeli olmak ve aşırılıktan uzaklaşım her şeye hakkını vermek demektir. <u>Adalet kavramının zıddı zulümdür.</u>		
Hikmet	Bilgelik, yerindelik, isabet etmek ve uygunluk anlamlarına gelir. Hikmet kavramının fıkıh, adalet ve ilim kavramlarıyla yakından ilgisi vardır. Kur'an-ı Kerim'de nübüvvet ve peygamberlik anlamlarında da kullanılır. <u>Hikmet kavramının zıddı cehalettir.</u>		
İffet	Haramdan uzak durma, kötü söz ve işlerden kaçınma anlamlarına gelir. Ahlak kurallarına bağlı kalarak namusunu, şerefini, haysiyetini korumak, nefsin aşırı istekleri karşısında ölçülü davranmak olarak da kabul edilir. <u>İffet kavramının zıddı iffetsizliktir.</u>		
Şecaat	Yiğitlik, kahramanlık, cesaret gibi anlamlara gelmektedir. <u>Şecaat kavramının zıddı korkaklıktır.</u>		
infak (Sadaka)	Allah yolunda harcama, Allah rızası için fakirlere yapılan karşılıksız yardıma denir.		

1. Aşağıdakilerden hangisi örf ve adetlerle alakalı yanlış bir bilgidir?

- A) Dini ve ahlaki öğeleri barındırır.
- B) Örf ve adetler sık sık değişebilir.
- C) Örf ve adetler birbirleriyle ilişkili ve birbirine yakın değerlerdir.
- D) Zaman içinde toplum tarafından benimsenen ortak değerlerdir.
- E) Yazılı olmayan kurallardır.

2. Aşağıdakilerden hangisi değerler için söylenemez?

- A) Bir toplumun sahip olduğu milli ve manevi unsurlar o toplum için birer değerdir.
- B) Değerler genellikle bir inanca, ahlaka ve düşünceye dayanır.
- C) Değerler kişilik gelişimine olumlu etkide bulunur.
- D) Toplumun ayakta tutan unsurların başında değerler gelir.
- E) Değerler toplumsal yaşamla sınırlıdır.

3. I. Toplumumuzda ölenlerin arkasından mevlit okutulması

II. Kandiller kutlanması

III. Hac uğurlama merasimlerinin yapılması

Yukarıda bahsedilen hususlar, aşağıdakilerden hangisine örnek olarak gösterilebilir?

- A) Örf ve adetlerin din ile ilişkisi
- B) Musikinin din ile ilişkisi
- C) Bağımsızlığın din ile ilişkisi
- D) Felsefenin din ile ilişkisi
- E) Eğitiminin din ile ilişkisi

4. Aşağıdakilerden hangisi temel değerler arasında yer almaz?

- A) Adalet
- B) İffet
- C) Saadet
- D) Şecaat
- E) Hikmet

5. Zorunlu olunmadığı halde Allah rızası için fakirlere yapılan karşılıksız yardıma ne denir?

- A) Fidye
- B) Öşür
- C) Cizye
- D) İnfak
- E) Zekat

6. Kültürümüzün bazı öğeleri hem maddi hem de manevi değerleri bünyesinde barındırır.

Aşağıdakilerden hangisi bu yargıya örnektir?

- A) Giysi
- B) Saray
- C) Kervansaray
- D) Cami
- E) Müze

7. Aşağıdaki tanımlardan hangisi yanlıştır?

- A) **Adalet**; doğruluk, eşitlik, denklik, denge, gerçeğe uygun hükmetme, doğru yolu izleme, tarafsızlık gibi anlamlarına gelir.
- B) **Hikmet**; bilgelik, yerindelik, isabet etmek ve uygunluk anlamlarına gelir.
- C) **İffet**; haramdan uzak durma, kötü söz ve işlerden kaçınma anlamlarına gelir.
- D) **Şecaat**; yiğitlik, kahramanlık, cesaret gibi anlamlara gelmektedir.
- E) **İnfak ya da sadaka**; dinen zengin olan Müslümanların dinî bir görev olarak her yıl mallarının ve paralarının yüzde iki buçüğünü ibadet niyetiyle, fakirler başta olmak üzere Kur'an-ı Kerim'in belirlemiş olduğu yerlere vermeleri.

8. Aşağıdaki seçeneklerde zıddıyla verilen eşleştirmelerin hangisi yanlıştır?

- A) Adalet – Zulüm
- B) Hikmet – Cehalet
- C) İffet – İffetsizlik
- D) Şecaat – Korkaklık
- E) İnfak – Haram

9. “Nitekim içinizden size bir peygamber gönderdik. O size ayetlerimizi okuyor, sizi temizliyor, size kitabı ve hikmeti öğretiyor. Size bilmediğiniz şeyleri öğretiyor” (Bakara, 151)

Ayette geçen "hikmet" kelimesinin zıddı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Zulüm
- B) Cehalet
- C) İffetsizlik
- D) Korkaklık
- E) Haram

10. I. Kara kedi görünce saçı tutmak
II. Türbelerde mum yakmak
III. Dilek tutmak için ağaca çaput bağlamak

Yukarıdaki örf ve adetlerden hangileri kaynağını dinden almıştır?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) Hiçbiri

11. I. “Ey insanlar dikkat ediniz! Rabbiniz tektir. Arabın, Arap olmayana, Arap olmayanın Araba, siyahın kırmızıya, kırmızının siyaha, takvadan öte, hiçbir üstünlüğü yoktur. Şüphesiz Allah katında en üstünü, Allah’tan en çok korkanınızdır.”
- II. “Birbirinizi kıskanmayınız, birbirinize kin tutmayınız, birbirinize çirkin sözler söylemeyiniz, birbirinize sırtınızı dönmeyiniz, kiminiz kiminizi arkasından çekiştirmesin. Allah’ın kulları kardeş olunuz.”
- III. “Vallahi Muhammed’in kızı Fatıma da hırsızlık yapsa onun elini keserdim.”

Yukarıdaki hadislerden hangisi adalet kavramıyla ilgilidir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız III
- C) I ve II
- D) I ve III
- E) II ve III

12. Bedir Savaşı öncesi Peygamberimiz “Varlığım kudret elinde bulunan Allah’a yemin ederim ki yanımda kimse olmasa bile, ben tek başıma Bedir’e gideceğim.” demiştir.

Peygamberimizin bu sözü onun hangi yönünü ön plana çıkarmaktadır?

- A) Adalet
- B) Hikmet
- C) Merhamet
- D) Şecaat
- E) İffet

13. Ahlak; İnsanın, iyi veya kötü olarak vasıflandırmaya yol açan manevi nitelikleri, huyları ve bunların etkisiyle ortaya koyduğu iradeli davranışların bütünüdür.

Bu tanımdan yola çıkarak aşağıdakilerden hangisi ahlak tanımı içerisinde yer almaz?

- A) Huy
- B) Mizaç
- C) Karakter
- D) Davranış
- E) Kişilik

14. "Muhakkak ki Allah adaleti, iyiliği ve akrabaya yardım etmeyi emreder; hayâsızlığı, fenalık ve azgınlığı da yasaklar." (Nahl, 90)

Bu ayete göre;

- I. İffet,
- II. Merhamet,
- III. Hikmet,
- IV. Şecaat

özelliklerinden hangisine ulaşılabilir?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) III ve IV
- D) I, II ve IV
- E) II, III ve IV

15. "Bir toplumda uygulana gelen ve nesilden nesile aktarım yoluyla devredilen değer ve davranışlardır."

Yukarıda tanımı verilen kavram aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Örf
- B) Adet
- C) Ahlak
- D) Değer
- E) Tutum

16. Aşağıdakilerden hangisi değerlerin oluşumuna etki eden örf ve adetlere örnek değildir?

- A) Anne ve babaya saygıda bulunmak
- B) Selamlaşmak
- C) İnfak etmek
- D) Akrabayı ziyaret etmek
- E) Vatani korumak

17. Kabe'nin inşası sırasında Hacerü'l Esved taşı yerine konulacağı zaman kabileler arasında taşın hangi kabile tarafından konulacağı konusunda anlaşmazlık çıkmıştır. Kureyş halkının ileri gelenleri Beni Şeybe kapısından ilk giren kişiyi hakem olarak belirleme kararı almışlardır. Kapıdan ilk giren kişinin Hz. Muhammed olması herkesi sevindirmiştir. Hz Muhammed'e olay anlatılınca o da bir örtü üzerine Hacerü'l Esved'i koymuştur. Orada bulunan tüm kabile reisleri beraberce örtüyü kaldırarak taşı kendi elleriyle yerleştirmiştir. Bunun sonucunda sorun ortadan kalkmıştır.

Bu paragrafta, Hz. Peygamberin aşağıdaki özelliklerinden hangisi vurgulanmaktadır?

- A) Şecaati
- B) Adaleti
- C) Merhameti
- D) Cömertliği
- E) Hikmeti

18. Aşağıdakilerden hangisi "değerler" ile ilgili yanlış bir bilgi içermektedir?

- A) Bir milletin sahip olduğu maddi ve manevi öğelerin bütününe ifade eder.
- B) Değerlerin oluşumunda en önemli unsur kişinin be-nimsediği dindir.
- C) Kişinin değer anlayışını sosyal çevre, toplum ve aldığı eğitim etkiler.
- D) Bireyde değer oluşumu ilk olarak okulda başlar.
- E) Değerler ahlaki açıdan iyi ve kötü, sanatsal açıdan güzel ve çirkin kavramlarıyla tanımlanır.

19. Aşağıdakilerden hangisi değerlerin oluşumunda di-nin etkisinden biri değildir?

- A) Din, ahlaki değerleri öğütleyerek insanı iyiliğe yönlendirir.
- B) Din, toplumun birlik ve beraberliğini kuvvetlendirir.
- C) Din, yardımlaşmayı ve dayanışmayı öğretir.
- D) Din, insana sorumluluk duygusu kazandırır.
- E) Toplum içerisinde akrabalara öncelikle öğretir.

ÜNİTENİN ÖZETİ

- ✓ **Medeniyet**; Arapçada yerleşik olmak ve şehirli bir hayat tarzı yaşamak gibi anlamlar içerir. Farklı kültürlerin bir araya gelmesiyle oluşur.
- ✓ İslam'ı benimseyen ve bu dini bir yaşam tarzı haline getiren Müslümanların, tarih boyunca farklı coğrafyalarda ortaya koydukları maddi ve manevi birikimlerin tümüne “**İslam medeniyeti**” denir. İslam medeniyetinin kaynağı vahiydir.
- ✓ İslam medeniyeti, **Emeviler** döneminde oluşum sürecine girmiş, **Abbasiler** döneminde gelişmiş, **Selçuklular** döneminde bu gelişim devam etmiş, **Osmanlı** döneminde kurum ve kuruluşlarıyla en parlak dönemini yaşamıştır.
- ✓ İslam medeniyetinin tarihi birikimlerini özellikle şu coğrafyalarda daha net görebiliriz: Hicaz bölgesi, Kudüs ve çevresi, Şam ve Bağdat bölgesi, İran, Horasan, Türkistan ve Maveraünnehir Bölgesi, Hint Alt Kitası, Anadolu ve Balkanlar, Kuzey Afrika, Endülüs.

HICAZ BÖLGESİ

- İslam, Arap Yarımadası'nda Hicaz bölgesinde ortaya çıkmış ve buradan dünyaya yayılmıştır.
- Mekke ve Medine, Hicaz bölgesinin en önemli iki şehridir. Mekke'de bulunan Kabe Müslümanların kiblesidir ve yeryüzünde Allah'a ibadet amacıyla yapılan ilk mabettir.
- Medine (Yesrib), İslam devletinin kurulduğu yerdir ve İslam medeniyetinin gelişiminde bir rol model olmuştur.
- Osmanlı padişahları kendilerini 'iki mukaddes şehrin (Mekke ve Medine) hizmetkarı' anlamına gelen "Hâdimu'l-Haremeyn" sıfatıyla nitelendirmişlerdir.

KUDÜS VE ÇEVRESİ

- Kudüs ismi bereketli ve mukaddes anlamlarına gelir. Mescid-i Aksa burada bulunur.
- Kur'an'da adı geçen birçok peygamber burada yaşamıştır.
- Kible, Kabe'ye çevrilmeden önce Hz. Peygamber Kabe'yi önüne almak suretiyle Kudüs'e yönelerek namaz kıldı. Bu Medine döneminde on altı veya on yedi ay boyunca devam etti.
- **İsra** (Hz. Peygamber'in, bir gece Mescid-i Haram'dan alınıp Mescid-i Aksa'ya götürülmesi) ve **Miraç** (Hz. Peygamber'in Allah'ın huzuruna çıkması) hadisesi burada yaşanmıştır.
- Hz. Ömer'in halifeliği sırasında fethedilmiş ve İslam topraklarına katılmıştır.
- Kudüs şehri aynı zamanda Darü's-selam olarak da bilinmektedir.
- Emeviler döneminde Kubbetü's- Sahra inşa edilmiştir.
- Şafii mezhebinin kurucusu İmam Şafii Gazze şehrinde doğmuş ve burada dersler vermiştir.
- 1099-1187 yıllarında Haçlıların işgalinde kalmış, 1187 yılında Hittin savaşında Selahaddin-i Eyyubi komutasındaki İslam orduları tarafından yeniden fethedilmiştir.
- 1516 yılında Yavuz Sultan Selim döneminde Osmanlı hakimiyetine girmiştir.
- Kanuni Sultan Süleyman döneminde imar faaliyetleri devam etmiş, hanımı Hürrem Sultan burada külliye yaptırmıştır.

ŞAM VE BAĞDAT ÇEVRESİ

- Diğer adı Dimeşk olan Şam şehri, Şam beldeleri olarak bilinen Suriye, Filistin, Lübnan ve Ürdün bölgelerinin merkezidir.
- Şam bölgesi Hz. Ömer zamanında Halid bin Velid komutasındaki İslam ordusu tarafından fethedildi.
- Şam daha sonra Emevi devletinin başkenti olarak önemini sürdürdü. Bu dönemde inşa edilen Emevi Camii İslam dini mimarisinin günümüze kadar ayakta kalan en eski ve en güzel örneklerinden biridir.
- Bağdat; Kanuni Sultan Süleyman döneminde Osmanlı hâkimiyetine girdi.
- Abbasi halifesi Mansur tarafından kurulan Bağdat şehri İslam medeniyetinin önemli bir kültür ve ilim merkezidir.
- Bağdat'ta kurulan en önemli medrese Büyük Selçuklu veziri Nizamü'l-Mülk adına kurulan Nizamiye medreseleridir.
- Bağdat'da Beytül-Hikme adı verilen tercüme ve ilim akademileri de burada bulunuyordu.
- Hanefi mezhebinin kurucusu Ebu Hanife'nin türbesi de Bağdat'ta bulunmaktadır.

HİNT ALT KİTASI

- Dünyanın en kalabalık ülkelerinden biri olan Hindistan, Endonezya ve Pakistan'dan sonra dünyada en çok Müslümanın yaşadığı ülkedir.
- 7. Yüzyılda Arap tüccarlarının bu ülkeye yaptıkları ticari seferler neticesinde bölge İslam'la tanışmıştır.
- Abbasiler döneminde yapılan fetihler sonucunda İslam, bu topraklarda yayılmaya başlamıştır.
- Babür Devleti döneminde yapılan ve dünyanın yedi harikasından biri sayılan **Tac Mahal**, Hindistan'daki İslam medeniyeti eserlerinin en güzel örneklerindedir.
- **Cavidname** adlı eserin sahibi şair ve düşünür Muhammed İkbal İngiliz sömürgesine karşı ülkesinin bağımsızlığı için mücadele etmiş ve Türk Millî Mücadelesi'ne destek vermişti.

<p>İRAN, HORASAN, TÜRKİSTAN VE MAVERAÜNNEHİR BÖLGESİ</p>	<ul style="list-style-type: none"> Güneşin doğduğu yer anlamına gelen Horasan; Nişabur, Merv, Belh, Herat gibi önemli tarihi şehirlerin yer aldığı bölgedir. İran ve Horasan bölgesi İslam topraklarına Hz. Ömer döneminde katılmıştır. Büyük sufi Mevlana Celaleddin Rumi Horasan bölgesinde doğmuş, sonradan Anadolu'ya göç etmiştir. Maveraünnehir, Türkistan olarak bilinen ve Türklerin anayurdu olan geniş coğrafyanın bir parçası konumundadır. Türkistan, "Türklerin yurdu" anlamına gelmektedir. İmam Tirmizi, İmam Maturidi, Farabi, İbn Sina, Zemaşşeri ve Ali Kuşçu gibi önemli ilim adamları burada yetişmiştir. Burada doğup yaşayan ve Pir-i Türkistan olarak bilinen Hoca Ahmet Yesevi ise yetiştirdiği alperen ve gazi dervişleri Anadolu'ya göndermiş ve İslam'ın tanınmasına öncülük etmişlerdir. "Türklerin yurdu, memleketi" anlamına gelen Türkistan, Orta Asya'nın merkezinde yer almakta ve Uygur, Kırgız, Özbek, Kazak gibi birçok Türk boyu burada yaşamaktadır.
<p>ANADOLU VE BALKANLAR</p>	<ul style="list-style-type: none"> 1071 yılında Sultan Alparslan'ın Malazgirt zaferi ile birlikte Anadolu Türklere açılmıştır. Anadolu topraklarında pek çok alim ve sufi yetişmiş, yaşantı ve eserleriyle hem kendi zamanlarını hem de günümüzü aydınlatmışlardır. Hacı Bektaş Veli, Yunus Emre, Aziz Mahmud Hüdayi, Nurettin Topçu, Mehmet Akif Ersoy gibi alim, şair ve düşünürler bu topraklarda yetişmiştir. Anadolu'nun Avrupa'ya uzanan halkası olan Balkanlar, Müslüman Türk topluluklarının bölgeye yerleşmesiyle İslam ile tanışmışlardır. Osmanlılar, Balkanlara hakim oldukları yaklaşık 6 asır boyunca bölgede huzur ve sükûneti sağlamışlar, Müslüman olması için kimseyi zorlamamışlardır. Osmanlılar döneminde Balkanlarda İslam medeniyetini yansıtan çok sayıda cami, medrese, han ve hamam gibi eserler yapılmıştır. Mimar Sinan'ın öğrencisi Mimar Hayrettin tarafından yapılan Mostar Köprüsü bu eserlerden biridir. Bu coğrafya ile kardeşlik ilişkilerimizi güçlendirmek adına Millî Eğitim Bakanlığı, Diyanet İşleri Başkanlığı, Türk İşbirliği ve Koordinasyon (TİKA) ve Yunus Emre Enstitüsü gibi kuruluşlarımız eğitim, kültür ve sanat alanlarında faaliyet vermektedir.
<p>KUZAY AFRIKA</p>	<ul style="list-style-type: none"> Mağrip, Mısır'dan Atlantik Okyanusu'na kadar uzanan Kuzey Afrika bölgesine verilen isimdir. 1551 yılında Turgut Reis komutasında Trablusgarp ele geçirilerek Osmanlı idaresi burada hâkim kılınmıştır. Kuzey Afrika'nın nüfusu en kalabalık ülkesi olan ve tarihi çok eskilere dayanan Mısır, İslam medeniyetinin önemli bir ilim ve kültür bölgesidir. Mısır, Yavuz Sultan Selim zamanında Osmanlı hâkimiyetine girmiştir. İslam ordularıyla Mısır'a gelen sahabilerin bölgede yerleşmesiyle İslam kültürü burada yaygınlaşmaya başlamıştır. Ezher Camii ve medresesi Fatimiler tarafından kurulan önemli bir ibadet ve eğitim merkezidir. 1004 yılında Fatimiler tarafından tesis edilen Daru'l-Hikme'de felsefe, mantık, matematik, tıp gibi ilim dallarında pek çok çalışma yapılmıştır.
<p>ENDÜLÜS</p>	<ul style="list-style-type: none"> Endülüs, İber Yarımadasına (İspanya ve Portekiz) Müslümanlar tarafından verilen isimdir. En önemli şehirleri Kurtuba, Gırnata ve İsbiliye'dir. Endülüs Emevi Devleti'nin başkentliğini yapan Kurtuba şehri, İslam medeniyetini yansıtan önemli eserlere sahiptir. Kurtuba Camii önemli mimari eserlerden biridir ancak günümüzde camii olarak kullanılmamaktadır. Endülüs'teki sanat ve estetiğinin en güzel yansımalarından biri olarak inşa edilen El Hamra Sarayı İslam medeniyetinin eseridir. İslam medeniyetine eserleriyle katkıda bulunan İbn Hazm, İbn Rüşd ve İbn Arabi gibi şahsiyetler bu coğrafyada yetişmiştir. İslam medeniyetinin farklı havzalara taşınmasında pek çok alim ve komutan önemli görevler icra etmiştir. İslam medeniyetinin oluşumundaki en önemli unsurlardan biri de dildir. İslam medeniyeti, Türkçe, Arapça, Farsça yazılan eserlerle zenginleşmiştir. Özellikle Abbasiler döneminde Yunan, Fars ve Hint literatürüne ait tıp, matematik, astronomi alanlarında pek çok eser tercüme edilmiştir. Bu iş için Abbasi Halifesi Me'mun zamanında Bağdat'ta Beytül-Hikme adında bir akademi kurulmuştur. Hoca Ahmed Yesevi'ye ait ve Türkçe yazılan Divan-ı Hikme; Kaşgarlı Mahmud'un kaleme aldığı ilk Türkçe sözlük olan Divan-ı Lugati't-Türk İslam medeniyetine değer katan diğer eserlerdendir.

İSLAM MEDENİYETİ TEMSİL EDEN BELLİ BAŞLI DÖNEMLER

1. Asrı-ı Saadet Dönemi
4. Abbasiler Dönemi

2. Dört Halife Dönemi
5. Selçuklular Dönemi

3. Emeviler Dönemi
6. Osmanlılar Dönemi

İSLAM MEDENİYETİNİN İZLERİNİN YOĞUN OLARAK GÖRÜLDÜĞÜ BÖLGELER

1. Hicaz Bölgesi
4. İran, Horasan, Türkistan ve Maveraünnehir Bölgesi
7. Kuzey Afrika

2. Kudüs ve Çevresi
5. Hint Alt Kıtası
8. Endülüs

3. Şam ve Bağdat Çevresi
6. Anadolu ve Balkanlar

1. Aşağıdakilerden hangisi İslam medeniyetinin izlerinin yoğun olarak görüldüğü bölgelerden birisi değildir?

- A) Kudüs ve çevresi
- B) Kuzey Afrika
- C) Hicaz bölgesi
- D) Tanzanya
- E) Endülüs

2. Hicaz bölgesiyle alakalı aşağıda verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) Yıllarca Abbasi devletinin başkentliğini yapmıştır.
- B) İslam, Arap Yarımadası'nda Hicaz bölgesinde ortaya çıkmış ve buradan dünyaya yayılmıştır.
- C) Mekke ve Medine, Hicaz bölgesinin en önemli iki şehridir.
- D) Medine, İslam devletinin kurulduğu ve İslam medeniyetinin gelişiminde rol alan önemli bir yerdir.
- E) Mekke'de bulunan Kâbe Müslümanların kiblesidir ve yeryüzünde Allah'a ibadet amacıyla yapılan ilk mabettir.

3. Kudüs ve çevresi ile alakalı aşağıda verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) Kudüs ismi bereketli ve mukaddes anlamlarına gelir ve Mescid-i Aksa burada bulunmaktadır.
- B) Kur'an'da adı geçen birçok peygamber burada yaşamıştır.
- C) İslam medeniyetinin en önemli eserlerinden biri olan Tac Mahal bu bölgede bulunmaktadır.
- D) Kible, Kâbe'ye çevrilmeden önce Hz. Peygamber Kâbe'yi önüne almak suretiyle Kudüs'e yönelerek namaz kılmıştır.
- E) Hz. Ömer'in halifeliği sırasında fethedilmiş ve İslam topraklarına katılmıştır.

4. Şam bölgesi ile ilgili aşağıda verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) Diğer adı Dimeşk olan Şam şehri, Şam beldeleri olarak bilinen Suriye, Filistin, Lübnan ve Ürdün bölgelerinin merkezidir.
- B) Bölge Hz. Ömer zamanında Halid bin Velid komutasındaki İslam ordusu tarafından fethedilmiştir.
- C) Şam Emevi devletinin başkentidir ve Emevi Camii İslam dini mimarisinin günümüze kadar ayakta kalan en eski ve en güzel örneklerinden biridir.
- D) İslam eğitim kurumlarının en önemlilerinden biri olan Nizamiye Medreseleri bu bölgede bulunmaktadır.
- E) Büyük sufi İbn Arabi'nin kabri Şam şehrinde ki Kasiyun dağının eteklerindedir.

5. Bağdat bölgesi ile alakalı aşağıda verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) Abbasi halifesi Mansur tarafından kurulan Bağdat şehri İslam medeniyetinin önemli bir kültür ve ilim merkezidir.
- B) Bağdat'ta kurulan en önemli medrese Büyük Selçuklu veziri Nizamü'l-Mülk adına kurulan Nizamiye medreseleridir.
- C) Bağdat'ta Müslümanların ilk mescidi olan Mescidi Aksa bulunmaktadır.
- D) Beytü'l Hikme adı verilen tercüme ve ilim akademileri de burada bulunmuştur.
- E) Hanefi mezhebinin kurucusu Ebu Hanife'nin türbesi burada bulunmaktadır.

6. Aşağıdaki verilen kavramlardan hangisi eğitim-öğretimle ilgili değildir?

- A) Divan-ı Hikme
- B) Ezher Medresesi
- C) Beytü'l Hikme
- D) Daru'l Hikme
- E) Nizamiye Medresesi

7. Osmanlı padişahlarının kendilerini iki mukaddes şehrin hizmetkârı olarak tanımladığı sıfat aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Daru'l Hikme
- B) Hâdimu'l Haremeyn
- C) Beytû'l Hikme
- D) Divan-ı Hikme
- E) Daru's Selam

8. – Mekke ve Medine en önemli iki şehridir.
– İslam medeniyetinin sonraki gelişimine model olmuştur.
– İslam dünyasında bir çok âlim bu bölgeye ilim yolculukları yapmışlardır.

Hakkında bilgi verilen bu bölge aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Hicaz
- B) Endülüs
- C) Kudüs
- D) Yesrib
- E) Şam

9. Daru's Selam (Esenlik şehri) olarak bilinen şehir aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Mekke
- B) Medine
- C) Hicaz
- D) Kudüs
- E) Bağdat

10. I. Emevi Camisi bu bölgede inşa edilmiştir.
II. Nişabur, Merv, Belh gibi önemli şehirleri vardır.
III. İmam Ebu Hanife'nin ve Kadiri tarikatının piri Abdülkadir Geylani'nin türbeleri burada bulunmaktadır.
IV. Bölgedeki nüfusun yoğunluğu Türklerden oluşmaktadır.

Yukarıda verilen bilgilerden hangileri Şam şehrine ait bilgilerdendir?

- A) Yalnız I
- B) I ve II
- C) I ve III
- D) II ve IV
- E) II, III ve IV

11. Aşağıda verilen eserlerden hangisi Hint alt kıtasında yer alır?

- A) Kubbetü's Sahra
- B) Daru'l Hikme
- C) Tac Mahal
- D) Nizamiye Medreseleri
- E) Mostar Köprüsü

12. – Coğrafyanın olumsuz şartlarına rağmen bölgede âlim ve mutasavvıflar yetişmiştir.

- Ali Kuşçu, İmam Buhari, Farabi gibi önemli ilim adamları burada yetişmiştir.
- Hoca Ahmet Yesevi burada doğmuş ve yaşamıştır.

Yukarıda bilgileri verilen bölge aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Horasan
- B) Türkistan
- C) Moğalistan
- D) Şam
- E) Bağdat

13. İbn Rüşd, İbn Hazm, İbni Arabi gibi ilim adamları hangi coğrafyada yetişmiştir?

- A) Kuzey Afrika
- B) Anadolu ve Balkanlar
- C) Endülüs
- D) Hint alt kıtası
- E) Şam ve Bağdat çevresi